

Маладзечна, Вілейка, Смаргонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

рэгіянальная газета

21 лістапада 2003 года

№ 47 (448)

Выходзіць па пятніцах. Выдаецца з красавіка 1995 года

Навіны рэгіёну

Падманшчыкі

АШМЯНЫ. Ліпавыя сацработнікі "засвяціліся" ў вёсках Ашмянскага раёна. У Вялікіх Вайшнарышках незнаёмы вяскоўцам мужчына забраў у старой грошы – 30 долараў ЗША і 50 тысяч беларускіх рублёў. У Шчыпавічах хітры манеўр не ўдаўся. Пакуль бабулька бегала пазычаць грошы да суседзяў, прадстаўнікі "райзабеспячэння " зніклі.

Марыя МІХАЙЛАВА.

Юбілей школы

МЯДЗЕЛ. 25-годдзе адзначыла школа ў Купе. У святочным прадстаўленні дзеці паказалі ўсю гісторыю навучальнай установы. Успомнілі і тых педагогаў, што тут працавалі. З нагоды юбілею было і багата падарункаў, галоўнае месца сярод якіх занялі розныя расліны – навучальная ўстанова мае экалагічны накірунак у рабоце.

Аддзел інфармацыі.

Купілі апаратуру

ВАЛОЖЫН. Раённы бюджэт выдаткаваў грошы мясцоваму тэрытарыяльна-медыцынскаму аб'яднанню для набыцця апаратуры. Медыкі купілі электракардыяграфічны (ЭКГ) апарат для Вішнеўскай участковай бальніцы коштам каля 2 мільёнаў рублёў. З'явіцца аналагічны і ў Падбярэзскай амбулаторыі.

Наталля ШТЭЙНЕР.

Дагонім Амерыку?

СМАРГОНЬ. Па забяспечанасці сельскага насельніцтва комплекснымі прыёмнымі пунктамі (КПП) Смаргонскі раён перакрыў нарматыў сацыяльнага стандарту. Пры патрабаванні мець адзін КПП на 1600 чалавек, у раёне на комплексны прыёмны пункт прыходзіцца 1425 вяскоўцаў.

Ала СТРАШЫНСКАЯ.

Адшумеў клён

ВІЛЕЙКА. На незвычайны пажар выязджалі 18 лістапада Куранецкія пажарныя. На аўтобусным прыпынку, што ў вёсцы Любань, гарэў стары клён. У яго дупло штосьці ўкінулі невядомыя зламыснікі. Сваволства абыйдзецца дорага: сведку 19 стагоддзя, а дрэва расло ў былым панскім парку, давядзецца спілаваць.

Марына СЛІЖ.

Жывуць у памежжы

АСТРАВЕЦ. З пачатку года за даведкамі аб месцы жыхарства ў Гудагайскі сельвыканкам звярнулася больш за 200 жыхароў. Гэты дакумент дае права атрымаць ільготную візу ў Літву, якая каштуе 11 долараў. На Астравеччыне такую магчымасць маюць жыхары яшчэ 4 сельсаветаў, якія жывуць у памежжы.

Мар'ян ВЯНГРОЎСКІ.

Талісман на шчасце

На аўтобусным прыпынку ў Маладзечне 19 лістапада каля Палаца культуры. Фота Ірыны РАБУШКІ.

Шанец на ўдачу падарыла малым і дарослым «Рэгіянальная газета»

МАЛАДЗЕЧНА. Сярод маладзечанцаў ходзіць гаворка, што, калі ўбачыш, а лепш праедзеш у аўтобусе, дзе намаляваны бабёр, абавязкова пашанцуе.

«Нарадзіўся» бабёр сёлетняй вясной у Швецыі. Яго прыдумаў Алег Гулецкі, які раней працаваў дызайнерам у «РГ». Імя жывёліне – Рэгіян – далі ўсім калектывам рэдакцыі. Чаму бабёр? Гэта традыцыйная беларуская звярына, якая будавала свае хаткі на беразе Віліі і Нарачанкі і іншых рэчках нашага рэгіёну. Да таго ж бабёр працалюбівы і вясёлы, як маладзечанцы і віляйчане, валожынцы і мядзельцы, смаргонцы, ашмянцы і астраўчане.

Вадзіцель аўтобуса АляксандрІлькевіч. Фота Ірыны РАБУШКІ.

Адным з першых убачыў аўтобус з намаляваным бабром Рэгіянам маладзечанец Аляксандр Ломаш. Ён ехаў за рулём свайго аўтамабіля і адразу заруліў у рэдакцыю газеты. З захапленнем Аляксандр расказаў:

— Еду. Гляджу – бабёр. Што за бабёр? Пад'язджаю бліжэй – "рэгіянальны" бабёр. Крута!

"РГ" стала ездзіць на аўтобусе. І тут жа прапанавалі, каб кандуктары, што працуюць ў гэтым аўтобусе, прадавалі "Рэгіяналку".

У сераду "бабёр" ездзіў па шостым маршруце. За рулём быў вопытны вадзіцель АляксандрІлькевіч. За 17 год працоўнага стажу ён добра вывучыў маладзечанскія дарогі. Таму падчас работы адчуваў сябе ўпэўнена і спакойна. Так, адчуваў. Нарэшце, знайшоўся той, хто ўскалыхнуў жыццё. Правільна — гэта бабёр Рэгіян. «У мяне такое пачуццё, — гаворыць Аляксандр, — што я кірую аўтобусам не адзін. А як быццам пад аховай». Спачатку вадзіцель гэтага не заўважаў. Але штосьці змянілася ў рабоце, весялей стала працаваць. Вырашыў, што гэта справа бабра.

Мяркую, кандуктарка, якая ў сераду прадавала білеты ў «пасцёрцы», таксама павесялее і не будзе баяцца называць сваё імя. Бо хутка ёй пашанцуе, у чым дапаможа бабёр Рэгіян. Згодна, работа ў кандуктара складаная. Шмат розных людзей ездзіць у аўтобусе. І зняважыць могуць. Білеты купляць не хочуць. Альбо дадуць 50-тысячную купюру, каб рэшты ў кандуктара не было.

— Ну, а калі няма рэшты, дык я паеду без білета, — кажа пасажыр.

Такое здараецца і ў нашым «бабры». Дарэчы, аўтобус ужо і ламаўся. Рамантуюць яго ў аўтапарку хутка. Можа, і праўда, ён удачу нясе. «Ходзіць» Рэгіян у цэнтры горада, па самых шматлюдных маршрутах. Напрыклад, па шостым, дзесятым, адзінаццатым... Магчыма, заўтра пашанцуе і вам.

Ірына РАБУШКА.

Пачаць курыць лёгка

Большасць сённяшніх курцоў пакаштавала цыгарэту ў падлеткавым узросце, у чым яны прызналіся падчас апытання.

3-я старонка

Ідзе чарговы прызыў

Сёлетняя прызыўная кампанія пачынаецца ва ўмовах дзеяння новага Закона "Аб усеагульным ваенным абавязку".

5-я старонка

Лебедзеўскія матывы

На карце Маладзечанскага раёна сотні населеных пунктаў. Адзін з іх – вёска Лебедзева.

7-я старонка

■ ГУЛЬНЯ

Маладзечанскія ўсёзнайкі

МАЛАДЗЕЧНА. У аўторак у цэнтры мастацкай творчасці навучэнцаў (ЦМТН) прайшоў фінальны тур інтэлектуальнай гульні "Эрудыт-лато "Усёзнайкі".

7 каманд старшакласнікаў з гарадскіх школ змагаліся за першае месца. У перадфінальнай гульні, якую прысвяцілі творчасці Васіля Быкава, лідзіравала каманда са школы №9. Юныя эрудыты правільна адказалі на 16 пытанняў з 18. На адзін адказ менш ведалі школьнікі з СШ №2. За імі ішла СШ №6.

Не ўсе добра ведалі знакаміты твор Васіля Быкава "Знак бяды". На пытанне, дзе жылі галоўныя героі аповесці Багацькі, адказвалі Ярашчына, Яцкава, Ялісава. На самой справе – гэта Яхімоўшчына. З прозвішчам актрысы, якая іграла ролю Сцепаніды ў кінастужцы "Знак бяды", таксама былі складанасці. Называлі Станюту, Васільеву і нават маладзечанскую актрысу Стэльмах замест Ніны Русланавай.

У фінальнай гульні, тэму якой прысвяцілі Вялікай Айчыннай вайне ў творчасці беларускіх паэтаў і пісьменнікаў, лідэры змяніліся. Пытанняў было столькі ж – 18. На кожнае 4 варыянты адказаў. Каб выбраць правільны, адвалі 30 секунд. Нарэшце, пераможцамі сталі гульцы з СШ №8.

— Чаму вам удалося перамагчы? — пытаюся ў старшакласнікаў.

— Настаўнікі добрыя.

— Тут вы ўжо атрымалі прызы. Напэўна, і ў роднай школе адзначаць вашу перамогу.

— Па беларускай літаратуры "дзесяткі" атрымаем. Хацелася б яшчэ і па мове, — у адзін голас адказалі школьнікі.

Другое месца падзялілі каманды з СШ №№2 і 9.

— Чаго не хапіла да перамогі, — цікаўлюся ў гульцоў з СШ №2.

— Дрэнна былі дасведчаныя ў заданнях на фінальную гульню.

Але, як патлумачыла адна з арганізатараў гульні загадчыца аддзела выстаў і масавых мерапрыемстваў ЦМТН Ала Аношка, дзецям далі толькі асноўных аўтараў і прапанавалі рыхтавацца самастойна па творчасці іншых паэтаў і пісьменнікаў, якія пісалі аб вайне.

Трэцюю прыступку занялі старшакласнікі з СШ №14.

Школьнікаў узнагародзілі сувенірамі, цацкамі і салодкімі падарункамі.

Ірына РАБУШКА.

Удзельнікі інтэлектуальнай гульні "Эрудыт-лато "Усёзнайкі". Фота Ірыны РАБУШКІ.

■ ПАСЛЯ ПАДЗЕІ

«Мовай сэрцаў»

ВАЛОЖЫН. На вечарыну з нагоды юбілейнай даты ў жыцці валожынскай паэтэсы, члена Саюза пісьменнікаў Рэспублікі Беларусь Валянціны Гіруць-Русакевіч сабраліся прыхільнікі яе таленту ў зале раённага цэнтра культуры.

"Мовай сэрцаў" – такую назву далі культработнікі гэтаму святочнаму мерапрыемству. І трэба зазначыць, што на працягу некалькіх гадзін паэтка размаўляла мовай свайго сэрца з прысутнымі, сярод якіх не было людзей абыякавых, пабочных, а толькі тыя, хто добра ведае гэту неардынарную жанчыну, хто любіць і цэніць яе як чалавека і творчую асобу. Не абмінула ўвагай такую падзею і кіраўніцтва раёна: найвышэйшую ўзнагароду – Ганаровую грамату раённага выканаўчага камітэта — уручыў старшыня райсавета дэпутатаў Сяргей Маляўскі. Адным з першых ён адрасаваў і ўласныя віншавальныя паэтычныя радкі. А вось загадчык аддзела культуры райвыканкама Сяргей Шаблыка да сваіх слоў далучыў яшчэ і верш, які напярэдадні атрымаў па факсу. Юбілярцы было прапанавана здагадацца, каму належаць лірычныя радкі. Праўда, доўга яна не вагалася, адразу пазнала "почырк" свайго аднакурсніка, а цяпер уласнага карэспандэнта "Народнай газеты" па Магілёўскай вобласці Віктара Кубекі.

Юбілей – гэта не звычайны дзень нараджэння, а дата, калі хочацца падвесці своеасаблівыя вынікі ў жыцці, творчасці, асэнсаваць сваё прызначэнне ў гэтым свеце. Валянціна Францаўна многае паспела: убачылі свет два паэтычныя зборнікі, падрыхтаваны рукапіс трэцяга, на яе словы напісана шмат песень. Толькі ў садружнасці з прафесійным кампазітарам Уладзімірам Гаркушам – дзевяць. Вершы В.Гіруць-Русакевіч натхняюць і самадзейных кампазітараў. Сярод іх — кіраўнік дзіцячай эстраднай студыі "Праменьчыкі" Наталля Гаўрыс, якая разам са сваімі выхаванцамі і салісткай РЦК Ірынай Зінько падарыла гераіні вечарыны некалькі песень на яе творы.

...Ніколі не забываецца Валянціна пра свае вытокі. Вершы, дзе ўспамінаецца родная Міхайлоўшчына на Ашмяншчыне, найболыш пранікнёна-шчымлівыя. Менавіта адтуль вядзецца яе дружба з Нінай Дземідзюк, якая спецыяльна прыехала з Маладзечна, каб павіншаваць сяброўку дзяцінства.

Са шчаслівых гадоў студэнцкага юнацтва таксама засталіся верныя сябры. На вечарыну завіталі аднакурсніцы Алена Швайко і Яўгенія Арцюшкевіч, якія цяпер працуюць на беларускім радыё, а памятаюць Валянціну танклявай дзяўчынай з доўгімі косамі. Дарэчы, гэтыя адметныя цяжкія косы, у якіх аднойчы і на ўсё жыццё заблытаўся лоскі юнак Рыгор Русакевіч. А калярытныя вяснушкі таксама ўспамінаў і былы намеснік рэдактара раённай газеты "Працоўная слава" Сямен Штэйнер. Значная старонка ў працоўнай біяграфіі паэтэсы звязана менавіта з гэтай газетай, дзе пачынала працаваць пасля заканчэння факультэта журналістыкі Белдзяржуніверсітэта. Было што ўспомніць і былому рэдактару Софіі Кавязе, на вачах якой дужаў паэтычны талент падапечнай. На пасяджэннях літаратурнага аб'яднання "Рунь" пры раённай газеце шмат гадоў таму пазнаёмілася Валянціна Русакевіч з Віктарам Шніпам, на той час яшчэ нікому невядомым, пачынаючым паэтам. Сёння ён – галоўны рэдактар штотыднёвіка "Літаратура і мастацтва", і прыехаў у Валожын, каб асабіста павіншаваць паэтку.

Муза – непрадказальная асоба, яна наведваецца да паэтаў у любы час сутак, застае за рознымі занятакмі. І вельмі важна, асабліва жанчыне – жонцы, маці, бабулі і гаспадыні, каб цябе разумелі родныя. Такі надзейны тыл у нашай гераіні ёсць. З прыгожымі бардовымі ружамі падняліся на сцэну сыны Сяргей і Павел са сваімі жонкамі. Для самой жа Валянціны яны не нявесткі, а чаканыя дачушкі.

Каля трыццаці гадоў жыве Валянціна Русакевіч у Валожыне, які неаднаразова апела ў сваіх вершах, моцныя трывалыя карані пусціла тут і сваёй творчасцю ўзбагаціла і ўпрыгожыла палітру валожыншчыны.

Наталля ШТЭЙНЕР.

«Оскар» ад чытача

Рэдакцыя пры падвядзенні вынікаў работы за мінулы год вызначыць пераможцаў у наступных васьмі намінацыях:

Лепшая першая паласа
Лепшы аўтар-карэспандэнт
Лепшае фота
Навіна года
Чалавек года
Конкурс, гульня года
Падзея, мерапрыемства года
Спартсмен года

Просім вас, паважаныя чытачы, дапамагчы зрабіць нам гэты выбар. Свае прапановы дасылайце на паштовы і электронны адрасы рэдакцыі. Дасылайце свае меркаванні да 21 снежня.

■ ПАДПІСКА 2004

Падпішыся і выйграй

Вечар для дваіх пры свечках у маладзечанскім кафэ "Блюз", аўтамабільны акумулятар "Зубр", тваё мастацкае фота ў майстэрні Яўгена Стэльмаха, кафейны сервіз і іншыя прызы разыгрываюцца сярод падпісчыкаў на "Рэгіянальную газету" на першае паўгоддзе 2004 года. Падпішыся і выйграй прыз ад "Рэгіянальнай газеты"!

Галоўны прыз для падпісчыкаў – рамантычны вечар на дваіх у маладзечанскім кафэ «Блюз». Фота Яўгена СТЭЛЬМАХА.

Умовы розыгрышу

У розыгрышы прызоў удзельнічаюць падпісчыкі, якія даслалі на адрас рэдакцыі ксеракопіі або арыгіналы падпісных абанементаў на 1-ы квартал або 1-е паўгоддзе 2004 года на "Рэгіянальную газету" (у апошніх права двух галасоў).

Ксеракопіі або арыгіналы падпісных абанементаў на 1-ы квартал або 1-е паўгоддзе 2004 года прымаюцца да ўдзелу ў розыгрышы да 30 снежня уключна.

Розыгрыш прызоў адбудзецца на другі тыдзень студзеня з удзелам чытачоў, работнікаў рэдакцыі, аўтарскага актыву. Вынікі розыгрышу апублікуе "Рэгіянальная газета".

Прызы будуць выдавацца па прад'яўленні арыгінала падпіснога абанемента, калі ў рэдакцыю была пададзена копія падпіснога абанемента.

Найбольш актыўныя жыхары рэгіёну ўжо паспелі даслаць ксеракопіі падпісных абанементаў на адрас рэдакцыі. Далучайцеся да іх, і ў вас таксама з'явіцца шанс атрымаць прыз ад "Рэгіянальнай газеты". Апошні дзень падпіскі на выданне – 25 снежня. Будзьце ў нашай кампаніі!

Індэкс індывідуальнай падпіскі 63212, кошт на месяц 2460 руб.

Індэкс ведамаснай падпіскі 63369, кошт на месяц 7380 руб.

Падпіска прымаецца ва ўсіх аддзяленнях сувязі і паштальёнамі.

Даведкі па тэлефонах
Маладзечна 7-05-73,
Вілейка 5-64-68,
Валожын 5-54-57,
Мядзел 5-47-52,
Смаргонь 2-14-65,
Ашмяны 2-03-99,
Астравец 2-17-58.

■ АДКРЫТЫ ЎРОК

Пачаць курыць лёгка...

Абсалютная большасць 16–гадовых юнакоў і дзяўчат спрабавала курыць. Такія вынікі анкетавання, якое правяла напярэдадні дня адмаўлення ад курэння сацыяльна-псіхалагічная служба Вілейскага ПТВ–200.

Усяго адказала на анкету 49 навучэнцаў: 26 дзяўчынак і 23 юнакі. 22 дзяўчынкі і 17 юнакоў спрабавалі курыць. З іх 3 ва ўзросце да 10 гадоў, 5 – з 10 да 12 гадоў, 7 – з 12 да 13, астатнія – у 14-16 гадоў. 14 юнакоў і 3 дзяўчынкі кураць рэгулярна. 4 падлеткі выкурваюць 5 цыгарэт, 6 – да 10, 5 – да 20 і 2 – больш за 20 у дзень. Шасці юнакам грошы на цыгарэты даюць бацькі, астатнія эканомяць на ядзе. Усе добра ведаюць аб шкодзе курэння. І амаль усе спрабавалі кінуць курыць!

Большасць сённяшніх курцоў пакаштавала цыгарэту ў падлеткавым узросце. Гэта пацвердзілі вынікі анкетавання, якое правяла сацыяльна-псіхалагічная служба Вілейскага ПТВ-200. Фота ByMedia.Net

Калі ўзяць у сярэднім, што ў групе кураць 8 чалавек па 10 цыгарэт, атрымліваецца, што толькі ў нашым вучылішчы за дзень 100000 рублёў знікаюць з дымам, а толькі ў Мінскай вобласці 30 вучылішчаў і ёсць яшчэ школы. Але грошы нішто ў параўнанні са здароўем падлеткаў. І хоць ва ўстановах адукацыі вядзецца работа па барацьбе з курэннем, сёння яна прайграе рэкламным кампаніям тытунёвых фірмаў. На маю думку, патрэбна змагацца з курэннем на дзяржаўным узроўні. Напрыклад, прыняць закон, які б абавязваў з кожным пачкам цыгарэт даваць ілюстраваную лістоўку з прыкладамі хвароб, якія ўзнікаюць у выніку курэння: рак вуснаў, горла, лёгкіх і г. д. Тытунь – гэта зло, і падлеткі павінны баяцца яго.

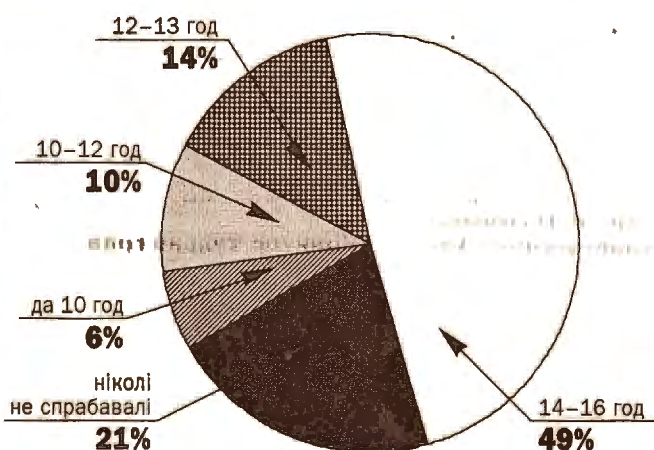
Выпадак з жыцця. Іду на працу каля калгаснага рынку, падбягае да мяне падлетак, дае грошы і просіць купіць яму цыгарэт. Бяру грошы і купляю "Ментанс" (облегчает понимание). На самой справе адразу гэтага разумення паміж намі не было зусім. Прыйшлося прачытаць яму лекцыю з элементамі фантасмагарычных прыкладаў аб шкодзе курэння. Расказаў яму, як будуць па кавалачках адразаць вусны, пашкоджаныя ракам. Пасля гэтых прыкладаў падлетак сказаў, што кіне курыць. У мяне з падлеткам, спадзяюся, атрымалася. Чаму не павінна атрымацца ў дзяржавы?

Адкрыты ўрок вядзе
Ігар КІЦІКАЎ,
kitikoff@tut.by.

У якім узросце паспрабавалі закурыць

Па выніках апытання, праведзенага сёлета ў Вілейскім ПТВ-200 сацыяльна-псіхалагічнай службай гэтай вучэльні.

Ашмянскі «Кірмаш»

Не палохае зіма ашмянскіх прадпрымальнікаў. Напрыканцы мінулага тыдня ў цэнтры горада адчыніў дзверы "Кірмаш" – рынак пад дахам для продажу прадуктаў. Пад яго адвялі будынак былой сталоўкі, які страціў сваё першапачатковае прызначэнне і знешнім выглядам толькі псаваў абноўленую плошчу.

Восем мясцовых прадпрымальнікаў, скааперыраваўшы ўласныя сродкі, у жніўні ўзяліся за справу. Зараз над уваходам абноўленага будынка здалёк бачна шыльда – "Кірмаш".

Адкрыццё было шумным і шматлюдным. Кожнаму хацелася паглядзець, а можа, і паспрабаваць, чым здзівяць гандляры. Калі чырвоная стужка была перарэзаная, ашмянцы пабачылі аздобленую белым пластыкам залу, сучасныя вітрыны і халадзільнае абсталяванне. Выбраць прадукты мог кожны, па свайму густу і кашальку — кілбасы і мяса, гародніну, садавіну, бакалею, цукеркі і ласункі. Няма толькі хлеба і моцных напояў – дазволу ад мясцовых уладаў на гандаль імі на міні –рынку прадпрымальнікі не атрымалі.

Гэта ўжо другі крыты мінірынак у Ашмянах. Палаткі з прамысловымі таварамі раней размясціліся ў Доме быту.

Наталля ВАЛЫНЕЦ.

■ ПОСТ ДАІ

Не берагуць свайго жыцця

Толькі патрульна–пастаовой службай Маладзечна за апошнія выхадныя было затрымана 13 чалавек, якія парушылі Правілы дарожнага руху.

У сувязі са зьмяненнем надвор'я (туман, галалёд) у гэты час павялічваецца колькасць дарожна–транспартных здарэнняў. 14 лістапада на тэрыторыі Мінскай вобласці было здзейснена 6 дарожна–транспартных здарэнняў. 4 чалавекі загінулі, 3 атрымалі раненні. І хаця гэтыя здарэнні абмінулі Маладзечна, дысцыпліна ў самым буйным горадзе рэгіёну на дарогах не лепшая.

Каб папярэдзіць дарожна-транспартныя здарэнні з удзелам пешаходаў, у Мінскай вобласці ў выхадныя 22–23 і 29–30 лістапада з 15.00 да 23.00 праводзіцца комплекс прафілактычных мерапрыемстваў "Пешаход".

Для даведкі.
За 2002 год на тэрыторыі Маладзечна і раёна ў 136 дарожна–транспартных здарэннях загінулі 34 чалавекі, параненыя – 126. 53 здарэнні адбыліся з удзелам пешаходаў. 31 па іх віне.

Не размінуўся з дрэвам вадзіцель гэтага легкавіка ў лістападаўскія выхадныя на вуліцы Чырвонаармейскай ў Вілейцы. Фота Яўгенії МАНЦЭВІЧ.

Сёлета адбылося 91 ДТЗ, 23 чалавекі загінулі, параненыя – 100.

Да спіса трагедый на дарозе дадалася яшчэ адна. 15 лістапада ў 5.30 раніцы жыхар вёскі Яхімоўшчына Павел В., кіруючы ў вёсцы Цюрлі аўтамабілем "ВАЗ–2103", на пад'ездзе да фермы калгаса "Маладзечанскі" не справіўся з кіраваннем і наехаў на прыдарожнае дрэва. У выніку пасажыр, навучэнец Вілейскага тэхнікума бізнесу і права, 1983 года, В.Я., ад атрыманых траўмаў памёр у гарадской бальніцы. У вадзіцеля ўзятая кроў на аналіз. Крымінальна–следчы камітэт па Маладзечанскім раёне ўзбудзіў крымінальную справу.

Уладзімір ЛУКАШЫК, інспектар ДАІ.

Курсы валют НБ РБ

	13.11 руб.	20.11 руб.
Долар ЗША	2134,00	2136,00
Еўра	2471,17	2550,92
Злоты	538,96	552,39
Літ	715,51	738,87
Расійскі рубель	71,59	71,68
«Вулічныя» курсы ў Маладзечне		
Долар	2135/2160	2140/2160

Маладзечна
Цэны на рынку

Прадукты	Цана (руб.) 12.11	19.11
Кілбаса с/вэндж., 1 кг	13600	13600
Сасіскі, 1 кг	4600	4600
Селядзец, 1 кг	2800	2800
Рыс, 0,9 кг	850	900
Грэчка, 0,9 кг	1300	1300
Цукар, 1 кг	1310	1310
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1400	1450
Алей, 1 л	2000	2100
Маянэз, 200 г	470	490
Кава «Пеле», 100 г	2200	2200
Шпроты, бляшанка 160 г	850	900
Соус там.«Мінскі», 0,5 л	850	850
Цыбуля рэпчатая, 1 кг	820	780
Капуста, 1 кг	170	160
Морква, 1 кг	250	300
Лімоны, 1 кг	2400	2750
Апельсіны, 1 кг	1950	1950
Яблыкі, 1 кг	1150	1150

Сялянскія прадукты

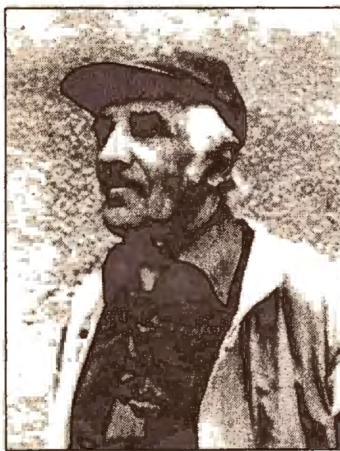
Малако, 1,5 л	800	900
Смятана, 1 л	2100	2000
Масла, 1 кг	4900	4900
Тварог, 1 кг	2000	2000
Яйкі курыныя, 1 дзес.	1500	1700
Бульба, 1 вядро	2000	2300
Яблыкі, 1 кг	1000	1200

БАРЫС КІТ
Запіс Васіля БЫКАВА

Цярновы шлях

"Рэгіянальная газета" працягвае друкаваць успаміны аднаго з самых вядомых беларусаў XX стагоддзя Барыса Кіта, запісаныя Васілём Быкавым улетку 2001 года ў Франкфурце-на-Майне. Поўны іх тэкст шукайце на сайце газеты па адрасе regionnews.promedia.by.

У чэрвені 44 года Астроўскі і БЦР яшчэ паслалі склікаць Другі Усебеларускі кангрэс у Менску. Трэба сказаць, што гэта быў чыста беларускі, надзвычай прадстаўнічы зьезд. Рэч у тым, што нашы беларускія патрыёты не працавалі для немцаў, яны працавалі для Беларусі, усе гэтыя настаўнікі, дырэктары. Я таксама прыехаў у ліку дэлегатаў з Маладэчна. У Менску найперш забег у школьны аддзел генеральнага камісарыяту, дзе даведаўся сумную вестку пра мае справы. На той час я быў дырэктарам Адміністрацыйна-гандлёвай школы ў Маладэчне і хацеў стварыць вышэйшую школу. Нам загадалі прыслаць у Менск праграмы тае школы. Дык аказалася, што мая праграма нарабіла пярэпалах у камісарыяце, мяне абвінавацілі, што я заснаваў ня школу, а цэлы універсітэт. Начальнік пачаў біць кулакамі па стале і крычаць. Там жа мне паведамілі, што мая школа зачыняецца. Я нікому нічога не сказаў, вярнуўся са зьезду, скончыў навучальны год. Раздаў вучням прыгожыя дыплёмы.

Кастусь Харашэвіч. Вучань гандлёвай школы ў Маладзечне, арганізаванай Барысам Кітом падчас другой сусветнай вайны. Сябар Саюза Беларускай моладзі. Цяпер жыве ў Маладзечне. Член Саюза мастакоў Беларусі. Публікаваў свае ўспаміны і публіцыстычныя артыкулы ў «Рэгіянальнай газеце».
Фота з архіва «РГ».

На кангрэс зьехалася нешта каля 1300 дэлегатаў, самая эліта Заходняй і Усходняй Беларусі. Панаваў вялікі энтузіязм, выступала шмат выдатных людзей. І не толькі Астроўскі, але і ксёндз **Адам Станкевіч**, **Шкялёнак**, **Хвёдар Ілляшэвіч**, якія прыехаў з Беластоку, ды іншыя. Немцы ставіліся да таго абыякава, ім ужо было не да беларускіх справаў. Я заўважыў на бальконе опернага тэатру толькі двух немцаў. Вёў кангрэс **Яўхім Кіпель**. Было аднагалосна вырашана прадаўжаць агульнабеларускую справу, запачаткаваную у 18 годзе БНР. Але было сумна, бо ўжо трэба было складаць манаткі і ўцякаць ад Смерша, які жорстка распраўляўся з людзьмі — калябарантамі ці не калябарантамі, абы хто меў што–небудзь супольнае зь немцамі. Хапалі і высылалі ў Сібір. Вельмі шмат і маіх вучняў, і маіх вучыцеляў адпакутвалі на Сібіры. І я таксама там апынуўся б, калі б застаўся у Беларусі. Калі я у 93 годзе прыехаў у Маладэчна, дзе мне мэрам гораду **Генадзем Карпенкам** і ягоным заступнікам **Віктарам Ганчаром** было арганізавана спатканьне, дык аказалася, што палова маіх вучняў прайшла праз Сібір. Але завошта? Толькі затое, што яны вучыліся ў маёй школе. Тое было і радасна і сумна. Яшчэ на маім спатканьні сядзелі і **Ермаловіч і Каханоўскі**, якіх ужо няма. А імпрэзу вёў адзін з маіх выдатных вучняў, акадэмік, прафэсар **Пётра Кузюковіч**, вядомы медычны дзеяч Беларусі. Выступалі, можа, 30 ці 40 чалавек. Пасьля 94 года, як зьмянілася сытуацыя на Беларусі, туды я болей ня езьдзіў.

На эвакуацыю я выехаў зь Лебедзева, дзе жыў у бацькоў маёй жонкі. Прозьвішча яе бацькі было знакамітае ў Беларусі — **Корсак**. Ён быў патрыётам беларушчыны, а як прыйшлі саветы, дык яго заарыштавалі, і ён восем год прабыў у Сібіры, адкуль вярнуўся хворым і хутка памёр. Ехалі да Вільні на сялянскай фурманцы. Адтуль да Варшавы - на цягніку. Тое было нялёгка, бо я ня быў сябрам БЦР, ня меў адпаведных дакумантаў, якіх увесь час патрабавалі ўлады. У Варшаве першым чынам пайшоў у Беларускі камітэт пад кіраўніцтвам доктара **Мікалая Шчорса**, майго універсітэцкага сябра. Ён быў вельмі здатны чалавек, патрыёт, паходзіў з Новага Сьвержаня каля Шчорсаў, дзе была рэзідэнцыя графа Храптовіча з вядомай бібліятэкай, у якой працаваў яшчэ Адам Міцкевіч. Скончыўшы медыцыну ў Віленскім універсітэце, заўсёды браў актыўны ўдзел у беларускай палітыцы і ўсім імпанаваў сваім інтэлектам. Ён быў найлепшы кандыдат на прэзідэнцкую пасаду ў Беларусі. Але з нагоды непрымальнай палітыкі немцаў Шчорс хутка адмовіўся ад гіпатэтычнага прэзідэнцтва.

Працяг будзе.

■ **НАША ПОШТА**

Ліст з Internetа

Прывітанне, «Рэгіянальная газета». Хачу выказаць Вам падзяку за артыкулы «Цярновы шлях» і «Жупраны Мацея Бурачка». Вельмі цікава й пазнавальна чытаць факты аб нашай радзіме, аб яе таленавітых сынах. Калі ласка, і надалей працягвайце працу ў гэтым накірунку. Вельмі прыемна адчуваць, што наша гісторыя й культура цікавяць беларусаў, што ёсць людзі, якія займаюцца гэтай справай. Пакуль.

Ігар. Ihar-Bel@tut.by

Вілейская зямля славіцца таленавітымі людзьмі. Дастаткова прыгадаць ураджэнцаў вёскі Цынцавічы: мастака Нікадзіма Сіліванoвіча, які прымаў удзел у аздабленні мазаікай Сафійскага сабора ў Пецярбурзе, рэктара Беларускай акадэміі музыкі Міхаіла Казінца. Можа, гэта проста супадзенне, але ж з гэтай вёскі і Аляксандр Высоцкі.

Спявае Высоцкі

28 лістапада ў Вілейскім Доме культуры адбудзецца творчы вечар паэта, кампазітара і спевака Аляксандра Высоцкага, ураджэнца вёскі Цынцавічы

ВІЛЕЙКА. У гутарцы з карэспандэнтам Аляксандр пагаджаецца, што творчы вечар – гэта падвядзенне нейкіх прамежкавых вынікаў яго творчага жыцця:

— Так, ёсць ужо і вынікі, наогул, усё маё жыццё гэта творчы пошук. З дзяцінства пісаў вершы.

Калі Аляксандр яшчэ вучыўся ў Вілейскім ПТВ-200, стварыў свой першы ВІА «Люба» – Цынцавічы знаходзяцца побач з вядомай на Вілейшчыне вёскай Любань – І.К.). Потым, калі служыў у арміі, спяваў у ваенным ВІА. Пасля арміі вучыўся ў Мінскім культасветвучылішчы. Атрымаў спецыяльнасць "харавы дырыжор". Працаваў у роднай вёсцы дырэктарам клуба. З 1990 года вучыць дзяцей спяваць у ПТВ-200.

Да свята 400–годдзя Вілейкі на словы мясцовых паэтаў самадзейны кампазітар напісаў чатыры песні: «Мой горад», «Я в Вилейке живу», «Город над Вилией», «Песня моего сердца». Цяпер гэтыя песні сталі любімымі ў гараджан. У 2000 годзе напісаў музыку на верш «Край верасовы» члена Саюза пісьменнікаў вілейчаніна Івана Лашуткі. Песню паслалі на радыё. Пасля аранжыроўкі, якую зрабіў заслужаны артыст Беларусі Уладзімір Ткачэнка, песню спеў Сяргей Герасімаў, саліст «Сяброў». «Край верасовы» трапіў у дзесятку лепшых песень года. На першым з'ездзе Беларусаў свету песню выкарысталі як гімн. Гэта ж песня ў выкананні Казіміра Таўстыкі заняла на рэгіянальным конкурсе «Адна зямля» ў 2002 годзе першае месца.

— Такім чынам ёсць і поспехі, – кажа Аляксандр, – але ж яшчэ многае трэба зрабіць. На сваім творчым шляху я сустракаў многа таленавітых і добрых людзей, якія дапамагалі мне, а цяпер надыходзіць мой час дапамагаць другім.

Афіша творчага вечара Аляксандра Высоцкага (у цэнтры першага рада). На сваім творчым вечары вілейскі самадзейны кампазітар і выканаўца Аляксандр Высоцкі выступіць разам са сваімі сябрамі.

Ігар КІЦІКАЎ.

■ **ЗНАЁМЦЕСЯ – КІЯСКЁР**

Кіёск – сям'і не перашкода

МАЛАДЗЕЧНА. Жанну Трачум у сям'ю маладзечанскіх кіяскёраў прынялі тры месяцы таму. Да гэтага часу яна таксама працавала ў шапіку, толькі ў прыватнага прадпрымальніка.

Памяняць месца працы прымусілі сямейныя абставіны. Падрос сын Мікіта, які ў наступным годзе ўжо пойдзе ў школу, і мама захацела аддаваць больш часу дзіцяці.

Работа ў кіёску, што размешчаны каля магазіна "Дзіцячы свет", гэтаму спрыяе. Рабочы дзень у Жанны пачынаецца ў 9 гадзін раніцы, а заканчваецца ў 18 вечара, з двухгадзінным перапынкам на абед. Жыве жанчына недалёка, таму за гэты час спраўляецца перарабіць палову хатніх спраў, а вечар прысвячае сыну. Мікіта ўжо ведае ўсе літары, умее чытаць па складах. Разам любяць глядзець мультфільмы, разглядаць старонкі спецыяльных дзіцячых кніжак. А вось да рознага кшталту "прыставак", якімі трызняць дзеці, Жанна адносіцца з асцярожнасцю.

Жанна Трачум працуе ў кіёску №8, што каля магазіна "Дзіцячы свет".
Фота Марыны СЛІЖ.

У новую прафесію ўжылася яна хутка. Кіяскёр – той жа прадавец, толькі спецыфічнага тавару – газет і часопісаў.

Як і ў кожнага кіяскёра, у яе ёсць планы на месяц. Справіцца з імі не так ўжо і проста. Шапік, які стаяў раней на аўтобусным прыпынку, змясцілі бліжэй да дамоў, і пакупнікоў стала менш. Тым жа, хто заглядвае ў кіёск, Жанна Трачум можа прапанаваць не толькі перыядычныя выданні, але і іншы тавар. Маецца вялікі выбар парфумерных і мыйных сродкаў, тавараў для школьнікаў. Дарэчы, усе гэтыя рознакаляровыя скрыначкі і бутэлечкі, як і газеты, часопісы, кіяскёр штовечар вымушана здымаць з вітрын, а раніцай раскладваць зноў. Жанна кажа, што не цяжка. Наадварот, кожны дзень ёсць магчымасць праявіць фантазію і паспрабаваць сябе ў "дызайнерскай" справе.

Марына СЛІЖ

■ **ЗВАРОТНАЯ СУВЯЗЬ**

Дзень ліцэіста

Дзень ліцэіста адзначылі нядаўна 10-11-класнікі сярэдняй школы № 7.

Спецыяльна да гэтай падзеі настаўнікі і вучні падрыхтавалі невялікія гумарыстычныя сцэнкі. А апагеем свята стала ўручэнне ліцэісцкіх пасведчанняў вучням 10-х класаў.

Яўген САВІЦКІ.

Уздоўж Віліі

МАЛАДЗЕЧНА. 7-8 лістапада ўдзельнікі гуртка "Эдэльвейс", што працуе ў школе №7, правялі ў паходзе.

За два дні група ў складзе 14 чалавек, разам з настаўніцай англійскай мовы Ірынай Уладзіміраўнай Шаврнёвай, прайшла вялікі шлях. Пачынаўся ён са станцыі Засковічы, да якой даставіў турыстаў цягнік. Далей рушылі да рэчкі Вілія і пайшлі ўздоўж яе. Дабраўшыся да турбазы "Плёсы", сталі лагерам. А на наступны дзень праз палі накіраваліся ў Маладзечна.

Удзельнікі паходу вельмі стаміліся – прайшлі 50 кіламетраў, і ў той жа час напераборвай дзяліліся ўражаннямі, якія для многіх стануць незабыўнымі.

Яўген САВІЦКІ.

Загад

Ваеннага камісара Маладзечна і Маладзечанскага раёна № 167

29 кастрычніка 2003 года, г.Маладзечна

Аб прызыве грамадзян на тэрміновую ваенную службу

§1

На падставе Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, №458 ад 17 кастрычніка 2003 года, на тэрыторыі г.Маладзечна і Маладзечанскага раёна Мінскай вобласці ў лістападзе-снежні 2003 года, студзені 2004 года праводзіцца прызыў грамадзян на тэрміновую ваенную службу.

§2

Яўцы на прызыўны ўчастак г. Маладзечна і Маладзечанскага раёна для прызыву на ваенную службу падлягаюць грамадзяне 1985 года нараджэння і грамадзяне 1986 года нараджэння, якім да дня прызыву споўнілася 18 гадоў, а таксама грамадзяне, якія нарадзіліся ў 1984–1977 г.г., у якіх сышлі адтэрміноўкі ад прызываў або не прызваных раней на ваенную службу па розных прычынах.

§3

Усе грамадзяне, якія падлягаюць прызыву на тэрміновую ваенную службу, абавязаны прыбыць на прызыўны ўчастак па адрасе: вул. Гарадоцкая, 4, дакладна ў прызначаныя дні і гадзіны, з дакументамі, указанымі ў павестцы. Грамадзяне, якія не атрымалі павестак аб яўцы для прызыву на тэрміновую ваенную службу, абавязаны прыбыць у ваенны камісарыят у месячны тэрмін пасля аб'яўлення Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, №458 ад 17 кастрычніка 2003 года "Аб звальненні ў запас ваеннаслужачых тэрміновай ваеннай службы, якія выслужылі ўстаноўленыя тэрміны ваеннай службы, і аб чарговым прызыве грамадзян на тэрміновую ваенную службу ў лістападзе–снежні 2003 года і студзені 2004 года, маючы з сабой дакументы, якія сведчаць асобу.

§4

Усе асобы прызыўнога ўзросту, якія падлягаюць прызыву на ваенную службу і часова прыбылі на тэрыторыі г.Маладзечна і Маладзечанскага раёна, абавязаны неадкладна вярнуцца да месца пастаяннага жыхарства і з'явіцца ў ваенны камісарыят, у якім стаялі на ўліку, для праходжання прызыўной камісіі.

§5

Медыцынскі агляд грамадзян, якія падлягаюць прызыву на тэрміновую ваенную службу, пачаць у кастрычніку 2003 года.

Ваенны камісар Маладзечанскага аб'яднанага гарадскога ваеннага камісарыята палкоўнік А.Б.Жураўскі.

Аналагічныя загады выдадзеныя ваеннымі камісарамі ва ўсіх раёнах нашага рэгіёну.

Адрасы і тэлефоны ваенных камісарыятаў

(дзяжурны, начальнік аддзялення прызыву)

Астравец (вул. Зялёная, 1) **тэл. 2 16 61, 2 15 61.**

Ашмяны (зав. Бальнічны, 12) **тэл. 2 25 15, 2 23 15.**

Валожын (пл. Свабоды, 4) **тэл. 5 53 51, 5 54 37.**

Вілейка (вул. Маркава, 49) **тэл. 5 43 41, 5 32 95.**

Маладзечна (вул. Гарадоцкая, 4) **тэл. 7 07 59, 7 61 02.**

Мядзел (вул. Крупскай, 11) **тэл. 5 57 54, 5 50 37.**

Смаргонь (вул. Танкістаў, 3) **тэл. 3 21 16, 3 23 15.**

Прызыўнікі знаёмяцца са сваімі асабовымі справамі перад праходжаннем медыцынскага агляду. Фота ByMedia.Net

Прызыў па-новаму

Сёлетняя прызыўная кампанія пачынаецца ва ўмовах дзеяння новага Закона "Аб усеагульным ваенным абавязку". Гэта акалічнасць, на думку ваеннага камісара Маладзечна і Маладзечанскага раёна Аляксандра Жураўскага, можа істотна паўплываць і на ход кампаніі, і на адносіны да службы навабранцаў.

— Ніводная кампанія, – гаворыць ваенком,– не была настолькі адкрытай, наколькі адкрытай мы стараемся яе зрабіць для прызыўнікоў, іх бацькоў. Таму мы хочам знайсці кантакт з бацькамі, грамадскасцю.

Згодна з новым законам, у рабоце прызыўной камісіі могуць удзельнічаць дэпутаты, прадстаўнікі грамадскіх аб'яднанняў і іншых арганізацый. Як запэўнівае палкоўнік Жураўскі, ваенкамат зацікаўлены ў адкрытасці працэсу прызыву. І калі ў рабоце камісіі з'явяць жаданне ўдзельнічаць прадстаўнікі, скажам, навучальных устаноў, школ, адкуль ідуць у армію будучыя воіны, ім будзе дадзеная гэтая магчымасць.

На пытанне карэспандэнта, калі ў апошні раз у кабінеце ваенкома быў хтосьці з бацькоў прызыўнікоў, палкоўнік Жураўскі адказвае коратка: — Штодня.

Адзін з апошніх выпадкаў, калі маці аднаго з прызыўнікоў прасіла аб адтэрміноўцы прызыву яе сына. Сям'я з двума дзецьмі жыве ў вёсцы. Прызыўнік – старэйшы з двух сыноў. Бацька хварэе. Маці тлумачыла просьбу тым, што у гэты нялёгкі для сям'і час яе старэйшы сын – апора ў сям'і. Яго заробак, калі ён не пойдзе на службу, будзе не апошняй капейкай ў сямейным бюджэце. Прызыўная камісія, у чыёй кампетэнцыі згодна з новым законам прыняцце рашэння па такой праблеме, будзе разглядаць гэты выпадак. Цяпер – слова за камісіяй.

Такіх праблем – мноства. І прызыўная камісія, у склад якой уваходзяць прадстаўнікі выканаўчай улады, ваеннага камісарыята, аховы здароўя, аддзела ўнутраных спраў абавязаныя гэтыя праблемы вырашаць.

—У хуткім часе, – гаворыць Аляксандр Жураўскі,– многія падобныя пытанні будуць зняты з увядзеннем інстытута службы ў рэзерве.

За 2–3 гады без адрыву ад вытворчасці для некаторых юнакоў будзе магчыма адслужыць сваё ў беларускай арміі. Гэта дапаможа, па меркаванні ваенкома, не толькі пры вырашэнні нейкіх сямейных праблем, але і тым, хто імкнецца да свайго прафесійнага росту па месцы пастаяннай работы "на грамадзянцы" і кім даражаць як спецыялістам на рабоце.

Мікола ГАЙДУК.

Ваенны камісар Маладзечна і Маладзечанскага раёна палкоўнік Аляксандр Жураўскі нарадзіўся ў 1959 годзе ў вёсцы Уселюб Навагрудскага раёна. У 1982 годзе скончыў Мінскі радыётэхнічны інстытут. Па грамадзянскай адукацыі інжынер ў галіне вылічальнай тэхнікі. Затым была служба ў Савецкай Арміі. У тым ліку на Далёкім Усходзе. Прайшоў перападрыхтоўку ў акадэміі імя Жукоўскага. Служыў у Заходняй групе войскаў, у Карэліі, Мурманскай вобласці. З 1993 года – у Беларусі. Скончыў Акадэмію кіравання. 5 год узначальваў Навагрудскі камісарыят. Сёлета пераведзены на пасаду ваеннага камісара Маладзечна і Маладзечанскага раёна.

Фота Ірыны РАБУШКІ.

Ваенныя званні

Ва Узброеных Сілах Беларусі і іншых вайсковых фарміраваннях устанаўліваюцца наступныя саставы ваеннаслужачых і ваенныя званні.

Перад воінскім званнем ваеннаслужачага, які праходзіць ваенную службу ў гвардзейскай воінскай часці, дадаецца слова "гвардыі".

Воінскае званне афіцэра, які мае ваенна–ўліковую спецыяльнасць і вышэйшую адукацыю юрыдычнага або медыцынскага (ветэрынарнага) профілю, дапаўняецца адпаведна словамі "юстыцыі" або "медыцынскай службы".

Воінскае званне рэзервіста дапаўняецца словам "рэзерву".

Воінскае званне грамадзяніна, які знаходзіцца ў запасе ці адстаўцы, дапаўняецца словамі "запасу" ці "ў адстаўцы".

Артыкул «Састаў ваеннаслужачых і воінскія званні» Закона «Аб усеагульным воінскім абавязку і ваеннай службе» ў новай рэдакцыі.

Састаў ваеннаслужачых	Ваенныя званні	
	ваенныя	карабельныя
Салдаты і матросы	радавы яфрэйтар	матрос старшы матрос
Сяржанты і старшыны	малодшы сяржант сяржант старшы сяржант старшына	старшына 2-й стацці старшына 1-й стацці галоўны старшына галоўны карабельны старшына
Прапаршчыкі і мічманы	прапаршчык старшы прапаршчык	мічман старшы мічман
Афіцэры Малодшыя афіцэры	малодшы лейтэнат лейтэнант старшы лейтэнант капітан	малодшы лейтэнат лейтэнант старшы лейтэнант капітан-лейтэнант
Старшыя афіцэры	маёр падпалкоўнік палкоўнік	капітан 3-га рангу капітан 2-га рангу капітан 1-га рангу
Вышэйшыя афіцэры	генерал-маёр генерал-лейтэнант генерал-палкоўнік	

■ ЭКСПРЭС-АПЫТАННЕ ПРЫЗЫЎНІКОЎ

Чаго чакаеце ад арміі?

Сяргей Сокал:

— Паляпшэння здароўя. Ад фізічных трэніровак я стану дужы і падрасту, хацелася б на 6 сантыметраў. Менавіта таму я хачу ісці ў армію. Хаця большасць хлопцаў жадання да службы не мае. Думаю, з-за таго, што ў арміі дрэнна кормяць.

Аляксандр Калеснікаў:

— Можа, каханне сваё сустрэну. Напрыклад, генеральскую дачку. Тады адразу жанюся. І жыццё пойдзе, як па масле.

Святаслаў Вайцяховіч:

— Нічога добрага. Таму служыць не хачу. Да таго ж у мяне ёсць работа. Мяркую, каб у арміі плацілі грошы, хаця б 100 тысяч, ахвотнікаў да службы было б больш.

Сяргей Пашкоўскі:

— Нічога. Я абыякава стаўлюся да службы ў арміі. Цяпер прыкладна 90% хлопцаў не хочуць служыць. Лепш працаваць. Я – токар, таму работа заўсёды ёсць.

Павел Яцына:

— Чакаю, што пасля арміі ўсе мяне будуць баяцца. Але спачатку я хачу вывучыцца, а потым – у армію. У акадэмію фізкультуры і спорту паступіць не атрымалася. Цяпер рыхтуюся да экзаменаў у індустрыяльна-педагагічны каледж.

Падрыхтавала Ірына РАБУШКА.

■ СЯМ'Я

Правільны выбар

ВІЛЕЙКА. Амаль усе віляйчане, якія ўпершыню ўступаюць у шлюб, правільна выбіраюць сабе жонку альбо мужа.

Гэта паказалі псіхалагічныя тэсты, што правялі з маладымі сем'ямі адна са стваральнікаў клуба "Маладая сям'я" Святлана Голубева. Але спачатку была школа – "Школа будучых маладажонаў". Сюды прыходзілі і прыходзяць вучыцца будучым сямейным справам жаніхі і нявесты, якія толькі-толькі падалі заяву ў ЗАГС. У першую чаргу псіхолагі дапамагаюць ім разабрацца адзін у адным. А таксама падказваюць, як уладкаваць жыццё на першых этапах. Часцяком можна пачуць, што дзяўчына і хлопец так і не дачакаліся свайго вяселля і забралі заяву з ЗАГСа. Нягледзячы на малады ўзрост (амаль 2 гады) "Школы...", дзякуючы ёй, усе, хто хацеў, уступілі ў шлюб. На пытанне, якія ўмовы неабходны для шчаслівага сямейнага жыцця, маладыя адказалі:

– узаемапаразуменне;
– матэрыяльны дабрабыт;
– дзеці;
– асобная кватэра.

Усе, як адзін, зазначылі, што лепш жыць асобна, без бацькоў і іншых сваякоў. Будучыя мужы хочуць, каб іх жонка была разумнай, пяшчотнай, любіла дзяцей і добрай. А жонкі жадаюць мужа, які паважае, разумнага, клапоціцца аб сям'і і мужнага.

Віляйчанка Святлана Голубева – адна са стваральнікаў клуба "Маладая сям'я", загадчыца аддзялення першаснага прыёму, аналізу і прагназавання тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнага абслугоўвання сям'і і дзяцей "Дыялог".

Фота Ірыны РАБУШКІ.

Так мараць пачаць новае жыццё хлопцы і дзяўчаты. І каб гэта здзейснілася, яны і прапанавалі стварыць клуб "Маладая сям'я". Пасля тэсту на сумяшчальнасць з 56 пар 40 аказаліся гарманічнымі, 10 – нядрэнна дадаюць адзін аднаго па характары, у шасці пар непазбежны высвятленні адносінаў з-за розных характараў.

Святлана Голубева ладзіць для клубаўцаў сустрэчы з дактарамі, юрыстамі, банкірамі і тымі спецыялістамі, з якімі самі жадаюць пагутарыць маладыя. Таму скласці план заняткаў досыць лёгка. Тэмы заўсёды падказвае моладзь. Праблемных пытанняў у яе хапае. Напрыклад, жонка хоча нарадзіць дзіця, а муж лічыць, што яшчэ рана. Ці муж "галасуе" за асабістае мужчынскае жыццё з сябрамі, лазняй і футболам, а жонка не дазваляе.

– Святлана, параіце і нашым чытачам, што рабіць, каб сям'я была ўдалая і шчаслівая.

– Паважаць адзін аднаго.

Ірына РАБУШКА.

■ ПРАФЕСІЯ

Стваральнік прычосак

МАЛАДЗЕЧНА. Яўген Батура — цырульнік. Яму 20 гадоў. Пасля заканчэння СШ №6 над выбарам прафесіі асабліва не думаў, паступіў у палітэхнікум, цяперашні політэхнічны каледж. Адвучыўся 2 гады і забраў дакументы — не спадабалася.

Цяпер Жэня працуе ў цырульні «Майстар-плюс». Пра другую сферу работы не думае. У будучыні, гадоў праз 10, бачыць сябе толькі цырульнікам.

Цырульнік і кліент, заўважыў хлопец, часта размаўляюць на розных мовах. Як чалавек хоча выглядаць, бывае вельмі цяжка зразумець. «Але прапануеш нешта, паказваеш у часопісах, прыходзім да агульнай думкі», — гаворыць ён. А прычоска павінна дапаўняць чалавека. Калі ў яго бурны настрой, то лепш зрабіць жвавую прычоску. З іншай ён сам сябе будзе адчуваць некамфортна. Для сябе цырульнік можа з першага погляду вызначыць, якая стрыжка падыходзіць для пэўнага тыпу твару. Але яна можа не падысці да стылю чалавека. Думка майстра ад стылі не заўсёды супадае з меркаваннем кліента.

Маладзечанцы, на думку Яўгена Батуры, вельмі кансерватыўныя, баяцца эксперыментаваць. Нешта змяніць у сваёй знешнасці згаджаюцца рэдка і з асцярогай. А хлопца-цырульніка ўвогуле чамусьці баяцца, не давяраюць. Напэўна, таму што вельмі мала. Але наступны раз прыходзяць стрыгчыся менавіта да Жэні: ён дасведчаны майстар. Летась заняў першыя месцы на гарадскім конкурсе цырульніцкага майстэрства і на адкрытым чэмпіянаце краіны.

У кожнага цырульніка ёсць свой стыль работы: хтосьці спецыялізуецца на кароткіх стрыжках, хтосьці на доўгіх. «Я люблю, — гаворыць Яўген, — сучасныя яркія, творчыя стрыжкі. Каб усе ішлі і глядзелі табе ўслед».

Жэня парушае распаўсюджанае ўяўленне аб тым, што мужчыны творчых прафесій у побыце бездапаможныя. Ён умее і цвікі забіваць, і краны рамантаваць. У ежы непераборлівы, аднак любіць куксі (локшына з булёнам, гароднінай і мясам), манты (вялікія пельмені, якія гатуюцца на пары) і можа сам іх прыгатаваць.

Святлана ЦІШКО.

■ ПІСЬМЫ ЧЫТАЧОЎ

Гісторыя сям'і алімпійскага прызёра

Свёкар легенды польскага спорту бронзавай прызёркі Алімпійскіх гульняў 1936 года ў Берліне Марыі Кваснеўскай–Маляшэўскай Віктар Маляшэўскі знік у савецкім засценку ў Вілейцы. Пра гэта напісаў у рэдакцыю наш пастаянны чытач настаўнік Сырмежскай сярэдняй школы (вёска Буйкі) на Мядзельшчыне Бярнард Пакульніцкі. Друкуем яго ліст (падзагалоўкі рэдакцыі).

Прэзідэнт Вільні знік у Вілейцы

Улетку мне давялося пабываць у Польшчы ў Познані. Там, дзе закладваўся падмурак польскай дзяржаўнасці. Засталіся ў памяці сустрэчы з цікавымі людзьмі. Была нагода сустрэцца і нават паразмаўляць з жывой легендай польскага спорту паняй Марыяй Кваснеўскай–Маляшэўскай, бронзавай медалісткай у кіданні кап'я на алімпійскіх гульнях 1936 года ў Берліне. Калі яна даведалася, што я з Беларусі, то падышла да мяне і спытала: "Што пан ведае пра Вілейку". Я адказаў, што жыву непадалёк Вілейкі ў суседнім раёне і крыху ведаю пра Вілейскі раён. Ад пані Марыі пасыпаліся пытанні. Аказваецца, пані Марыя добра вывучыла наш рэгіён, шмат ведае пра Беларусь, хаця ніколі тут не была, а сама пастаянна жыве ў Варшаве. Не вытрымаўшы, я спытаў: "Што пані Марыю звязвае з Беларуссю?".

Марыя Кваснеўская–Маляшэўская расказала аб тым, што бацька яе мужа – Віктар Маляшэўскі знік у Вілейскай турме. Маляшэўскі–бацька займаў перад пачаткам вайны ў 1939 годзе значную пасаду ў Вільні – быў прэзідэнтам горада. Магчыма, што ў сувязі з перадачай Вільні Літве, калі многіх зняволеных з Віленскай турмы "Лукішкі" пераводзілі ў іншыя савецкія турмы, ён мог апынуцца і ў Вілейцы (рэдакцыя знайшла дакументальныя сведчанні ў польскай мемуарнай літаратуры, што Віктар Маляшэўскі сапраўды быў вязнем турмы ў Вілейцы – рэд.). Дакладна вядома, што яго след згубіўся менавіта ў Вілейскай турме. Спадарыня Марыя расказвала, што яна і ўся радня шмат разоў афіцыйна звярталіся да беларускіх уладаў па высвятленні абставін знікнення Віктара Маляшэўскага, але ніякага станоўчага адказу не атрымалі.

У кастрычніку–лістападзе 2002 года "РГ" шмат пісала пра вілейскую турму. Вельмі дакладнымі і падрабязнымі былі артыкулы Анатоля Рогача. Была невялікая нататка "Памятаюць аб Вілейцы ў Варшаве". Цяпер вельмі цяжка ўстанавіць праўду аб тых жудасных гістарычных падзеях. Магчыма, у каго-небудзь з нашага рэгіёну і перасякаліся шляхі з панам Віктарам Маляшэўскім? Можа, хто ведае пра лёс гэтага чалавека? Для многіх вязняў Вілейскай турмы, ні ў чым не вінаватых людзей, турэмны двор мог з'явіцца апошнім жыццёвым прытулкам.

Пані Марыя была адной з трох спартсменак, запрошаных ва ўрадавую ложу самім Гітлерам. Сёння яе стаўленне да мінулага, па словах Марыі Кваснеўскай–Маляшэўскай, неадназначнае. У вайну ў яе загінулі муж і брат. Да гэтага часу яна і яе радня шукаюць зніклага ў пачатку другой сусветнай вайны ў Вілейскай турме — адным з самых буйных савецкіх засценкаў на Беларусі – свёкра, Віктара Маляшэўскага.

Аўтар ліста ў рэдакцыю Бярнард Пакульніцкі разам з бронзавым прызёрам Алімпійскіх гульняў 1936 года ў Берліне Марыяй Кваснеўскай–Маляшэўскай. Польшча, Познань, ліпень 2003 года.

Фота з альбома Бярнарда ПАКУЛЬНІЦКАГА.

25 хвілін побач з Гітлерам

Будзе няпоўным мой аповед, калі я не раскажу ўвесь змест нашай размовы. Я папрасіў пані Марыю, каб яна расказала аб тым, як заваявала бронзавы медаль на Алімпійскіх гульнях у Берліне. Яна расказала, што на Алімпійскім стадыёне ў Берліне перажыла свае найлепшыя Алімпійскія гульні. Была на той час вельмі маладая і хацела дасягнуць спартыўнага поспеху, каб не "забіваць" сабе галавы нацысцкай палітыкай, якая прысутнічала ў Берліне і на стадыёне.

Пані Марыя кажа: "Памятаю ўсхваляваны ў бела-чырвоных колерах польскі сектар. На трыбунах было больш за дзве з паловай тысячы землякоў, якія прыехалі не толькі з Германіі. Былі гэта палякі з многіх краін Еўропы. Калі брала ў рукі кап'ё, адчувала гарачы допінг землякоў, хаця на стадыёне, атуленым высокімі трыбунамі, гуляў вецер і было пранізліва холадна".

Марыя Кваснеўская здабыла тады бронзавы медаль. Далей кап'ё кінулі толькі немкі Тыла Флэйшэр і Луіза Кругер. Разам з імі і была запрашана ў ганаровую ложу. Там на 25 хвілін яе пасадзілі паміж Гітлерам і Герынгам: "Сёння, з перспектывы гадоў, – кажа пані Марыя, – пасля асабістай ваеннай трагедыі – я згубіла на вайне мужа і брата – цяжка мне гаварыць, што маю задавальненне з таго, што апынулася на першых старонках нямецкіх газет, прымаючы віншаванні ад правадыра III Рэйху. Аднак шмат гісторыкаў падкрэсліваюць, што гэта было штосьці выключнае. Нават алімпійскі чатырохразовы залаты медаліст Джэсі Оўэнс не быў так ганарова прыняты, як тройка найлепшых у кіданні кап'я".

На стадыёне, па словах пані Марыі, быў выключны парадак і ўзорная дысцыпліна: "Усё зашпілена на апошні гузік". Поспехі нямецкай навукі і тэхнікі былі відавочнымі на кожным кроку. Падчас цырымоніі адкрыцця гульняў палякі ішлі за камандай Аўстрыі, якую сустракалі бурнымі авацыямі. Пані Марыя працягвае: "Гэта быў выразны палітычны акцэнт. Сённяшняе пакаленне з недаверам успрымае мае словы, што мы таксама былі цёпла сустрэтыя публікай і атрымалі не менш воплескаў, чым Аўстрыя".

Пасля вайны

Пані Марыя шмат разоў пасля вайны была на алімпійскім стадыёне ў Берліне. Апошні раз тры гады таму. На яе думку, выразна бачна, што немцы ўспрымаюць гэты аб'ект як помнік гісторыі. Відавочная дакладная рука кансерватара помнікаў мінуўшчыны. Правы бок не зведаў вялікіх ваенных разбурэнняў: "Калі ахопліваю зрокам аднолькавыя трыбуны, адначасова адчуваю подых мінулага стагоддзя – бачу заўтараў з іншай эпохі, гледзячы праз прызму майго медаля, здабытага на гульнях, якія найбольш запалі ў маёй памяці".

На Алімпійскіх гульнях 1936 года ў Берліне ўдзельнічала 49 краін, у тым ліку 120 з Польшчы.

Нягледзячы на ўзрост, пані Марыя Кваснеўская–Маляшэўская займае актыўную жыццёвую пазіцыю. Удзельнічае ў грамадскім і спартыўным жыцці Польскага Алімпійскага Камітэта, выступае перад моладдзю і спартоўцамі, шмат падарожнічае, адным словам, трымаецца так, як сапраўдная алімпійская медалістка. Нядаўна пані Марыю за яе заслугі Сусветнае Аб'яднанне алімпійскіх камітэтаў ушанавала каштоўнай узнагародай.

Бярнард ПАКУЛЬНІЦКІ, в.Буйкі, Мядзельскі раён.

■ АДЗІН ДЗЕНЬ З ЖЫЦЦЯ ВЁСКІ

Лебедзеўскія матывы

На карце Маладзечанскага раёна сотні населеных пунктаў. І ў кожнага свой лёс, свая гісторыя, якую пішуць людзі, што тут жывуць. Не выключэнне і Лебедзева, вёска, пра адзін дзень з жыцця якой і будзе наш сённяшні расказ.

Пабыць у населеным пункце з такой прыгожай назвай і не даведацца, адкуль бяруць пачатак яе карані, было б проста недаравальным. Таму, як толькі прыехалі ў Лебедзева, адразу ж зазірнулі ў мясцовую дзесяцігодку, дзе дзяўчаткі з гуртка "Спадчына" расказалі легенду, якую перадаюць у іх мястэчку з пакалення ў пакаленне.

Што ў назве тваёй, вёска?

У далёкія часы на месцы Лебедзева размяшчалася вялікае возера. Людзі, што жылі на яго прыгожых берагах, лавілі ў возеры рыбу, палявалі ў чароце на качак, касілі на прыбярэжных лугах буйныя травы. Выцякала з возера рачулка Нявежа, глыбокая, паўнаводная, а на яе берагах сталі вёскі ды хутары. Называлася возера Лебедзева, таму што пасярэдзіне яго на востраве здаўна жылі лебедзі.

Самыя заядлыя паляўнічыя не чапалі гэтых птушак. Ведалі, што яны ахоўваюць возера, а таксама плаціну. Ды знайшоўся злы чалавек і застрэліў самага вялікага лебедзя – важака. Пакінулі лебедзі возера. А праз год ці праз два прагнілі, схаваныя ў чароце і пад вадой, лебядзіныя дамбы.

Спатрэбілася ўсяго тры дні, каб вада назаўсёды сплыла ў вялікую раку. Шмат было бяды, на берагах пазмывала хаты, знішчыла ўраджай.

Прайшоў час, людзі забыліся пра тую бяду і зноў пачалі сяліцца ў гэтых мясцінах. Спачатку вёску назвалі Лебедзева дно. Пазней, калі ніхто ўжо не памятаў пра возера, засталася толькі частка назвы – Лебедзева.

Без мінулага няма будучыні

Дзякуючы стараннем **Насці Сімашкевіч**, **Яўгеніі Нядзелькі**, якія былі нашымі экскурсаводамі, і іх кіраўніку **Марыне Іосіфаўне Адамовіч**, якая кіруе гуртком "Спадчына", мы шмат даведаліся пра жыццё і побыт мясцовых жыхароў, убачылі калаўрот, на якім вясковыя жанкі пралі кудзелю, убачылі велізарны прас і сапраўдны "Тульскі самавар", які, як экспанат, захоўваецца ў школьным музеі.

Шмат расказалі дзеці і пра сваіх землякоў. Гісторыка, краязнаўцу і фалькларыста Генадзя Кахаnoўскага, а таксама вядомага ўсім Рамана Семашкевіча і Канстанціна Цыбульскага.

У вясковым магазіне бойка ідзе гандаль таварамі першай неабходнасці.

Падрастаюць таленты

А пра лепшых вучняў Лебедзеўскай школы мы ўжо спыталі самі. Не без гонару расказалі настаўнікі пра ўдзельніцу экалагічных конкурсаў **Вольгу Шыцік**, спартсмена, кандыдата ў майстры спорту па грэка-рымскай барацьбе **Віктара Масленнікава**.

Асобным радком хочацца сказаць і пра вучаніцу 7 "А" класа **Ганну Адамовіч**. Дзяўчынку, якая стала пераможцай конкурсу "Мой родны кут, як ты мне мілы", які праходзіў пад эгідай згуртавання "Бацькаўшчына". А за верш "Ганаруся" яна была ўзнагароджана пуцёўкай у Балгарыю. А праз нейкі час яшчэ адна добрая вестка прыйшла ў школу. За матэрыял пра свайго земляка Рамана Семашкевіча, пляменніцай якога з'яўляецца, Аня была ўзнагароджана пуцёўкай у Чэхію.

Шмат творчых асоб і сярод настаўнікаў. Выкладчык працоўнага навучання **Надзея Іванаўна Емльяненка**, напрыклад, робіць рознага кшталту пано і карціны з прыроднага матэрыялу – ракавінак і марскога пяску. Зыходны матэрыял для іх прывозіць штогод з поўдня, куды ездзіць адпачываць. "Людзі фрукты вёдрамі вязуць, — расказвае настаўніца, — а я марскі пясок. Сёлета 7 кілаграмаў гэтага дабра ў школу даставіла. Будзе зыходны матэрыял для работы на цэлы год".

Былі б грошы, а тавар знойдзецца

Здзівіў вясковы магазін. Разнастайнасцю тавараў і прадуктаў, за якімі стаяла чарга. Бралі вяскоўцы тое, без чаго не пражывеш: хлеб, муку, алей, макарону.

Настрой перамяніўся, калі ўбачылі ў руках фотаапарат. Адны лебедзеўцы выйшлі з чаргі, растлумачыўшы свой учынак тым, што апрануты не для фота, тыя, што засталіся, сталі ў ланцужок. Маўляў, трэба ж даць зарабіць журналістам на кавалак хлеба, якому цану ў гэтай вёсцы ведаюць добра.

Не хлебам адзіным

А ў сельскім Доме культуры гэтым часам іграла музыка. Мясцовыя культработнікі праводзілі рэпетыцыю, рыхтаваліся да справаздачнага канцэрта. Пакуль загадчыца **Лідзія Гарохава** кіравала "парадам" на сцэне, харэограф **Людміла Камандуліс** і дыск-жакей **Уладзімір Радзько** заканчвалі фарбаваць сцены фае, наносячы на іх колеры лета: жоўты, блакітны, салатны. Дзякуючы новай гаме ў памяшканні не толькі святлела, але, здаецца, і цяплела.

"Рамонтныя работы, — гаворыць Лідзія Гарохава, — робім за кошт выручаных ад платных дыскатэк грошай. Фарбу купілі, а вось у ролі маляроў выступаем самі. Хочацца, каб Дом культуры адпавядаў сваёй назве і быў сапраўдным асяродкам культуры, на агеньчык якога спяшаўся б і стары, і малы".

«Лебедзеўскія прытворшчыкі»

Ёсць у Лебедзеве і свае прытворшчыкі. Каб не ўводзіць чытача ў зман, скажу, што гэта далёка не тыя людзі, што сімулююць і не ходзяць на работу, прыкідваючыся хворымі. "Лебедзеўскія прытворшчыкі" – шоу-група эстраднай пародыі, якую ведаюць не толькі ў вёсцы, дзе яна "нарадзілася", але і далёка за яе межамі.

Людзі кажуць, што візітная картка гэтага калектыву – **Святлана і Аляксандр Грымаці**, якіх на сцэне ўдала дапаўняюць **Валерый Шумілаў**, **Таццяна Грачыха**, якая добра спявае, піша сцэнарыі. Не абыходзяцца канцэрты і без **Алы Ільіч**, **Алены Арлоўскай**, нязменнага акампаніятара **Ніны Руткоўскай**. Яны не толькі выступаюць на сцэне мясцовага Дома культуры, але і з задавальненнем выязджаюць у суседнія вёскі.

Пастскрыптум. Сённяшняе Лебедзева — гэта 444 двары і 1041 чалавек насельніцтва. І праваслаўныя, і каталікі жывуць тут у міры і згодзе, аднымі клопатамі і інтарэсамі. Вясной сеюць, летам косяць і жнуць, восенню дапамагаюць адзін аднаму ўбіраць з палёў бульбу і буракі. Не забываецца тут сусед суседа паклікаць на вяселле, выправы, радзіны. А здарыцца ў каго гора, ідуць без запрашэння. Каб падтрымаць маральна, а калі трэба, то й рублём. Гэтыя людзі ўмеюць як радавацца, так і спачуваць, быць вернымі ў дружбе. Нездарма ж іх вёска стаіць на месцы, дзе некалі жылі разумныя і гордыя птушкі – лебедзі.

Марына СЛІЖ.
Фота Сяргея МАЦЮШОВА.

Вучаніца 9 "Б" класа Лебедзеўскай СШ Насця Сімашкевіч праводзіць экскурсію ў школьным музеі.

Лебедзеўская царква ўражвае велічнасцю, прыгажосцю, дагледжанасцю.

Рамонт у Лебедзеўскім Доме культуры робіцца ўласнымі сіламі. Харэограф Людміла Камандуліс і дыск-жакей Уладзімір Радзько прыхарошваюць фае.

Настаўніца працоўнага навучання Лебедзеўскай СШ Надзея Емльяненка.

Людзі ў Лебедзеве давяраюць адно аднаму. На вясковай вуліцы можна ўбачыць не толькі незачыненую машыну, але і мяшок камбікорму, які чакае свайго гаспадара.

Помнік воінам-землякам, загінуўшым у гады Вялікай Айчыннай вайны, устаноўлены ў цэнтры Лебедзева.

Кушлянскія досціпы ад Содаля

Такой анатацыі, здаецца, нідзе не чытаў: "Гарэлкі не п'ю, цыгарэтаў не смалю, а за гэтыя грошыкі кніжачку выдаю. Спрыяй мне, Божа, і надалей".

Але ж гэта — у ключы і "жартаўніка" пісьменніка-дэмакрата Францішка Багушэвіча, і літаратуразнаўца, краязнаўца Уладзіміра Содаля, які большую частку жыцця свайго прысвяціў даследаванню творчасці, біяграфіі аўтара "Дудкі беларускай"... 1 студзеня 1890 года Францішак Багушэвіч піша Яну Карловічу: "...запісаў некалькі прымавак, здабыў колькі новых слоў, уласцівых толькі гэтай мове, пра якія хацеў бы калі-небудзь пагаварыць з Вяльможным Панам, высветліць іх прыроду...". А што да прыведзенай з самага пачатку анатацыі, то яна адкрывае кнігу Уладзіміра Содаля "Умей слухаць" (Мінск, "Беларускі кнігазбор", 2003 год). У падзагалоўку – тлумачэнне: "Кушлянскія дыяменты – жартоўкі, анекдоты, народныя аповеды, досціпы".

> *"Беларуская мова па духу сваім была і будзе гаспадыняй на Беларусі. А ўсё іншае, што мецьме рабіцца на нашай зямлі не на беларускай мове, асабліва там, дзе паводле самой прыроды і сутнасці павінна гучаць беларуская мова, заўсёды будзе ўспрымацца як гвалт, ненатуральнасць.*
>
> **Уладзімір СОДАЛЬ.**

Уладзімір Содаль

Уладзімір Ільіч Содаль - літаратурны краязнаўца. Рэдактар навукова-папулярных і навучальных праграм Беларускага тэлебачання. Закончыў педагагічны інстытут імя А. М. Горкага (1963). Працаваў загадчыкам Мормальскага клуба, электрыкам Мурманскага сударамонтнага завода, настаўнікам беларускай мовы, намеснікам галоўнага рэдактара часопіса «Мастацтва Беларусі».
Аўтар кніг «Людзьмі звацца» (1977), «Пуцявінамі сейбіта» (1982), «Кушлянскі кут» (1990), «Сцежкі Мацея Бурачка» (1991), «Жупранская старонка» (1991), «Тут бачу свой край» (1994), «Свіранскія крэскі» (1995), «Фальварак Карпілаўка» (2001) – пра сядзібу Ядвігіна Ш., а таксама альбомаў «Францішак Бенядзікт Багушэвіч. Жыццё і творчасць» (1986) і «Вінцэнт Якуб Дунін-Марцінкевіч. Жыццё і творчасць» (1997). Аўтар дыяфільмаў пра Ф. Багушэвіча, В. Дуніна-Марцінкевіча, К. Каліноўскага і шматлікіх тэлепраграм. Сярод іх – «Роднае слова». Член Саюза беларускіх пісьменнікаў з 1996 г. Нарадзіўся 13 верасня 1937 г. у мястэчку Мормаль колішняга Стрэшанскага р-на. Псеўданім – Уладзімір Мормальскі.

tbm.org.by

Перш чым весці размову пра кнігу і гаварыць пра ўзровень праробленай работы, давайце нагадаем пра самі Кушляны, іх месца ў біяграфіі беларускага прыгожага пісьменства. У "Беларускай энцыклапедыі" Кушлянам адведзена ўсяго 8 радкоў: "... вёска ў Смаргонскім раёне Гродзенскай вобласці. Цэнтр сельсавета і калгаса. За 20 км на З (ахад) ад г.Смаргонь, 232 км ад Гродна, 7 км ад чыг. ст. Солы. 354 ж. (ыхары), 134 двары (1998). Базавая школа, Дом культуры, б-ка, аддз. сувязі. Помнікі архітэктуры – сядзіба Ф.Багушэвіча, свіран (19 ст.)". Сухая "біяграфія" сапраўды легендарнай вёскі. Няўжо гэтулькі ж, прыкладам, і пра маладзечанскае Лебедзева. Не, пра яго, колішняе ашмянскае мястэчка, — ці не ў тры разы болей. Усё ж такі мястэчка, ды і гісторыі ваеннай хапае. А Кушляны... Ды Кушляны ж не так сабе. Вёска – поруч з Багушэвічавай сядзібай. Артыкульчыкам у энцыклапедыі "Янка Купала" была зроблена спроба пашырыць вядомасць сядзібы. Чытаем у "галоўнай кнізе" пра Купалу: "Кушляны, сядзіба бел. паэта-дэмакрата Ф. Багушэвіча паблізу аднайм. вёскі (Смаргонскі раён). К. (упала) наведаў Кушляны, відаць, у 1912 ці ў 1913". У "Энцыклапедыі літаратуры і мастацтва Беларусі" пра Кушлянскую сядзібу – з большымі падрабязнасцямі. І ўсё ж ніводзін энцыклапедычны тэкст не стаў выразным помнікам Кушлянам. Такі помнік і такі хваласпеў выбудоўвае Уладзімір Ільіч Содаль. Яшчэ ў 1977 годзе ён выдаў кнігу "Людзьмі звацца". Падрыхтаваў і выдаў фотаальбом "Францішак Бенядзікт Багушэвіч" (1986). Пра Багушэвіча, яго шляхі-дарогі – і наступныя кнігі У. Содаля: "Сцежкі Мацея Бурачка", "Купранская старонка", "Свіранскія крэскі" і, канешне ж, "Кушлянскі кут". Па-свойму, мо, часам і задужа эмацыйна, даследчык апаэтызаваў асноўныя мясціны, звязаныя з класікам беларускай літаратуры. Але ў гэтым апаэтызаванні, у гэтай эмацыйнасці праявілася краязнаўчая захопленасць, краязнаўчае жаданне мемарыялізаваць Багушэвічавы краі-старонкі. Уладзімір Содаль зрабіў усё гэта як і грамадзянін, паўсюдна, дзе толькі можна, акрэсліваючы як першачарговую задачу клопаты па збіранні і ўшанаванні Багушэвічавай памяці.

І новы крок на шляху Уладзіміра Содаля, крок па гэтай доўгай дарозе — сабраная і ўжо аддрукаваная кніга "Умей слухаць". Яшчэ ў прадмове да яе аўтар звяртае ўвагу на наступную акалічнасць: "Зусім магчыма – многае з таго, што прапанавана тут чытачам, ідзе з Багушэвічавых і нават пазнейшых часоў. Многае, відаць, ён чуў на свае вушы і меў запісаным у сваім сшытку. Паміж іншым, у самым грунтоўным томе беларускіх жартаў, анекдотаў, гумарэсак, які выйшаў у 1984 годзе ў шматтомнай серыі беларускага фальклору, з 1127-і досціпаў са Смаргоншчыны і Ашмяншчыны апублікавана ўсяго толькі тры анекдоты. "Малітва багацея" (59), "Біскуп і сабачка" (171), "Трошку паспала" (316).

> *"Пра тое, як жыў і жыве беларускі народ, заўсёды меркавалі і будуць меркаваць не па тых, хто адмаўляе, ігнаруе беларушчыну, грэбуе ёй, не прызнае, а па тых, хто яе стварае, рупіцца, хто рухаў і рухае беларускую ідэю, развіваў і развівае яе.*
>
> **Уладзімір СОДАЛЬ.**

Ці не замала гэтага на ўвесь смаргонска-ашмянскі абшар? З гэтым клопатам пускаю ў свет кушлянскія дыяменты... І дыяментаў тых – ажно 164 запісы. Ды яшчэ як дадатак ёмістыя і багаты – чатыры народныя апавяданні, як рэпы вядомыя ў запісах самога Францішка Багушэвіча.

Кніга дастаткова граматна структурызаваная. Адкрываецца зборнік раздзелам "А народ кажа...". Прачытаўшы гэтыя анекдоты, жарты, думаеш адразу пра тое, што кушлянцы – ніколькі не горшыя гумарысты за аўцюкоўцаў, у якіх, відаць, слава ўжо на габраўскую цягне. Гарадзенцы альбо віленчане, жыхары мінска-гарадзенскага памежжа, могуць ладзіць нічым не горшы за аўцюкоўскі фестываль. Мяркуйце самі – "Гонар": "Ішоў шляхціц з мястэчка. Аж едзе мужык на кані. Мужык і кажа з шчырага сэрца:

— Пан, сядай, падвязу!

А шляхціц ганарліва:

— Едзь, псякрэў! Мужык будзе мяне вазіць!".

Альбо – "Дзе хто быў?": "Разгаварыліся двое, дзе хто ездзіў, дзе хто быў. Адзін – а быў ён беларус – дый кажа па-польску:

— Я вшэндзе быў...

Гэта значыць, я ўсюды быў. А другі – ці не вельмі зразумеў, ці прыкінуўся, што не разумее, яму на гэта:

— А я яшчэ трохі і далей за вшэндзе быў – кіламетраў так за сорак".

Другі раздзел – "Той люд жыве, хто сваіх песняроў шануе". У ім, пад яго "стрэшкаю" – апавяданні, быліны пра Францішка Багушэвіча, пра пісьменніка, якога народ ведаў як Мацея Бурачка. Паверце, чытаецца з захапленнем. Перад тым, як развітацца з кніжачкай, чытач не абміне і "Слова на канцоўку". Уладзімір Содаль патлумачвае, як збіраліся анекдоты, жарты, досціпы: "Большасць... трапіла... праз колішняга апекуна Багушэвічавай сядзібы Міхала Ляпеху, праз ягоныя запісы ці вусныя аповеды"... (на трэцяй старонцы вокладкі, дарэчы, змешчаны і выдатны здымак "беларускага Гейчанкі", якім таленавіты Анатоль Кляшчук увёў вобраз Ляпехі і ў гісторыю беларускага фотамастацтва). "... парупіўся на гэтую кніжку і іншы кушлянскі люд", — заўважае далей У.Содаль і называе многія прозвішчы.

"Умей слухаць" – жыццесцвярджальная, энергетычна моцная кніга. Саматужна выдадзеная аўтарам праз "Беларускі кнігазбор", яна любому выдавецтву зрабіла б гонар. Мог бы і "Вожык" апекавацца кнігамі такога кшталту.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

Сярэдні сын Якуба Коласа

Мой стрыечны брат Юрка нарадзіўся ў Пярмі ў 1917 годзе, ішла першая сусветная вайна. Ягоны бацька, Канстанцін Міхайлавіч Міцкевіч (Якуб Колас), служыў у Пермскім запасным палку, пасля трапіў на Румынскі фронт, але па стану здароўя быў звольнены з войска. Сям'я Коласа пераехала жыць на Куршчыну. Трэба зазначыць, што матэрыяльнае становішча сям'і Міцкевічаў было цяжкім. Упершыню Юрка ўпамінаецца бацькам у апавяданні "Туды, на Нёман" пад імем Жаржыпа, які пытаўся ў маці, ці ёсць там, на Нёмане, хлеб.

Па словах малодшага брата, Міхася, Юрка быў незвычайна жвавым, валявым, умеў сябраваць са сваімі аднагодкамі, мог падзяліцца апошнім кавалкам хлеба, заступіцца, калі вымагалі абставіны. Пра прыгоды свайго Юркі, якога назваў у гонар дзеда, дзядзька Якуб распавядаў у апавяданні "У двары пана Трубяцкога". Дарэчы, калі пісьменнік пераехаў ў 1921 годзе ў Мінск, менавіта ён жыў у доме Русецкага (Трубяцкога). Цяпер вуліца Кісялёва, дзе знаходзіцца 50-я школа.

Юрка вучыўся ў 13-й сямігадовай школе, якая поруч з піўзаводам "Беларусь", вуліца М.Багдановіча. Ён быў вясёлым і лёгка запамінаў не толькі прадметы, але і песні. Аднойчы ён здзівіў сваіх бацькоў, дарослых адной песенькай, хаця сэнсу яе, мабыць, не разумеў. Ён хадзіў і напяваў: "Дайте мне за рупь с полтиной женщину с огнем". Настаўнікі доўга смяяліся, калі даведаліся, што гэтай песні навучыў Юрку ніхто іншы, як сам Янка Купала. Здарылася проста: Купала з Коласам ігралі ў шахматы і Янка напяваў сабе пад нос гэтую песню, а Юрка падслухаў. Трэба сказаць, што Купала і ягоная жонка Уладзя моцна любілі дзяцей, часта заходзілі ў госці да дзядзькі Якуба, прыносілі што-небудзь смачнае і цікавую цацку.

Час прабег, і Юрка паступіў на геолага-геаграфічны факультэт Белдзяржуніверсітэта. Пасля перавёўся ў Ленінградскі універсітэт на такі ж факультэт. Падобна на тое, што Юрка сумаваў па сваіх сябрах у Мінску і вярнуўся на свой родны факультэт, тым больш, што ішоў 1937 год, і дома вельмі трывожыліся за сына. Па краіне гуляў чырвоны тэрор. Ён закончыў вучобу са сваімі сябрамі ў 1940 годзе.

Марыя Дзмітрыеўна выцірае мокрыя вочы ад радасці, што яе Юрка стаў дарослым. Пара ісці на вайсковую службу. Бацька моцна паціснуў руку і сказаў: "Глядзі, добра служы Айчыне, не забывай, пішы часцей лісты"...

Юрка трапіў у конны артылерыйскі полк, які месціўся на Беласточчыне, пры самай граніцы з немцамі, якія на той час захапілі Польшчу.

Сын Коласа быў выдатны спартсмен-стралок, майстар спорту. Якраз за тыдзень да вайны ён прыехаў у Мінск на рэспубліканскія спаборніцтвы па стэндавай стральбе. Яфрэйтар Ю.К.Міцкевіч быў выкліканы начальствам акругі вайсковай часці. І тут, на жаль, пачалася вераломная вайна... Як згадваў старэйшы брат Даніла: "22 і 23 чэрвеня вайсковая камендатура патрабавала, каб ён неадкладна вярнуўся ў сваю часць. Але ж гэта немагчыма было здзейсніць... Днём 24 чэрвеня ён зноў ідзе ў камендатуру. Мы развіталіся з ім... назаўсёды".

Толькі ў жніўні 1941 года Юрка даслаў вестку на імя бацькі:

"Дарагі тата! Усё ж такі пасля доўгіх пошукаў мне ўдалося знайсці ваш адрас. Пісаў у Вярхоўны Савет БССР, у саюз савецкіх пісьменнікаў СССР і потым дзядзьку Мішу (брат жонкі Коласа). На днях атрымаў адказ ад дзядзькі Мішы, у якім ён мяне супакоіў адносна вас. Я вельмі рады, што вы цяпер усе разам у Ташкенце. Як жа тваё здароўе? Здароўе мамы? Што робяць Міхась і Данік?.. Самаадчуванне добрае, зараз я спакойны за вас усіх. Пішыце, як вы жывяце? Што ў вас чуваць? Моцна, моцна цалую цябе, маму, Міхася, Даніка. Юрка.

Мой адрас: 225 – палявая паштовая станцыя, 49 КАП, 3 дывізіён, 8 батарэя.

P.S. У пісьмо ўкладзіце адзін канверт, бо ў нас з імі тугавата".

"Дарагая мама!

Пішу вам часта, але ад вас, на жаль, рэдка атрымліваю пісьмы. Мусіць, у гэтым пэўную ролю адыгрывае адлегласць. Жыву я па-ранейшаму нядрэнна, у франтавых умовах. Здароўе маё добрае... Што ў вас чуваць новага? Як здароўе тваё, бацькі, Міхася, Даніка? Ці прывыклі вы да Ташкента?..

Ну, пакуль. Моцна цябе цалую і ўсіх вас. Пішыце мне часцей. Мой адрас змяніўся: 220, палявая паштовая станцыя, 3 дывізіён, 8 батарэя.

Міцкевічу Юрыю Канстанцінавічу"...

Даслаў Юрка пісьмо брату Міхасю, дзе, дарэчы, ён напісаў 10 верасня 1941 года: "Па-ранейшаму страляем з пушак па немцах і наносім ім вялікія страты, цяпер яны вельмі нас баяцца, бо іх здорава б'юць... Ты добра зрабіў, што захваціў з сабой мае стрэльбы. Як разаб'ём фашысцкіх гадаў, то будзем хадзіць на паляванне, біць качак і цецерукоў".

Апошні ліст Юрка прыслаў маці 20 верасня 1941 года. У той час фашысты ўсчалі наступленне на Маскву... З той пары ніякіх вестак сям'я Якуба Коласа не мела ад сярэдняга сына Юркі, хоць многа пісалі яму... Ён дзесьці загінуў у раёне Ярцава. Бацька з сынам Міхасём пасля вайны пайшлі ў Батанічны сад, прынеслі дубок, любоўна пасадзілі каля бярозы. Гэта напамін аб сыне Юрку.

Крупчастая бяроза і тры дубы гамоняць лістотай у сонцах каля хаты дзяржаўнага музея Якуба Коласа ў нашай сталіцы. Гэта бацькоўская памяць сынам і жонцы Марусі.

Сымон БЕЛЫ-МІЦКЕВІЧ, родны пляменнік народнага песняра.

■ ФУТБОЛ, АНАЛІЗ

Якога футбола мы дастойныя

За апошнія сем гадоў найлепшым месцам маладзечанскага клуба стала дзесятае ў 2001-м годзе. Усе астатнія за гэты час выніковыя пазіцыі былі не вышэй трынаццатай.

Лагічную рысу пад такой сумнай традыцыяй падвёў кіраўнік гарадскога спорту, загадчык аддзела па ФКСіТ Мікалай Шрымф.

— Я даўно схіляюся да думкі, што нам нявaрта з апошніх сілаў трымацца за вышэйшую лігу, бо ўсё роўна там мы можам толькі змагацца за выжыванне. Футбол як сацыяльная з'ява ў горадзе застанецца. Думаю, нават болей балельшчыкаў пачне прыходзіць на стадыён, калі каманда стане часцей выйграваць у першай лізе. Цяпер у нас няма сродкаў на добрых футбалістаў. Калі ж з'явяцца належныя ўмовы, тады зноў выйдзем у вышэйшую лігу.

Гэтыя належныя ўмовы якраз былі ў наяўнасці ў 2000-м і 2001-м гадах пры фінансаванні клуба сталічнымі бізнесмэнамі. Жыццё даказвае, што горад Маладзечна з эканамічнага пункту гледжання не можа самастойна ўтрымліваць каманду хаця б узроўню сераднячка вышэйшай лігі.

Калі правесці аналіз усяго складу вышэйшай лігі, то зразумелую перавагу перад Маладзечнам маюць абласныя гарады, а таксама тыя райцэнтры, дзе ёсць буйныя прадпрыемствы (Салігорск, Наваполацк, Бабруйск, Мазыр). Пры гэтым не надта відавочна, чаму мы аказался ў табліцы ніжэй за "Зорку-ВА-БДУ" і "Дарыду". Магчыма, яны маюць нейкіх высокіх апекуноў. Да таго ж не паспелі сталіцца ад аўтсайдэрскай долі.

У прыведзеным спісе райцэнтраў не хапае дзвюх кропак на футбольнай карце вышэйшай лігі. Разгледзім іх асобна.

Жодзінскае "Тарпеда" прайшло па сцежцы, пракладзенай у нас два гады таму. Там ужо таксама скончыліся грошы, якія далі заможныя бізнесмэны.

Барысаўскі БАТЭ – гэта нагогул унікальная з'ява ў футбольным жыцці краіны дзякуючы свайму фундатару Анатолю Капскаму. Безумоўна, у Маладзечне моцны футбол будзе толькі тады, калі з'явіцца падобны чалавек. Думаецца, ён павінен адпавядаць, па меншай меры, тром асноўным характарыстыкам адначасова: а) сапраўднай любові да футбола; б) звышжаданню праявіць сябе як чалавекам, які "состоялся" па вялікім рахунку; в) значнаму бізнес-таленту.

Калі зноў у Маладзечне сустрэнуцца каманды вышэйшай лігі? Фота з сайта www.fcmolodechno2000.com

Кадравая сітуацыя

Асэнсаваўшы памылку з зімовым запрашэннем Вячаслава Акшаева і Алега Французава, гарадскія ўлады пачалі ствараць каманду, абапіраючыся на мясцовых футбалістаў і трэнераў, што даўно напрошваліся.

Праблемы другога круга ўзялі на сябе людзі без досведу працы на такім узроўні. Гэта галоўны трэнер Руслан Лукін, выконваючы абавязкі генеральнага дырэктара Пётр Кухальскі, начальнік каманды Ахад Сахбатаў. Мінулыя чатыры месяцы не прынеслі ім маральных дывідэндаў.

Асноўнай фігурай жыццядзейнасці каманды з'яўляецца галоўны трэнер. Мікалай Шрымф паведаміў, што Руслан Лукін застанецца на сваёй пасадзе.

Зараз наўрад ці мае сэнс шырокае інтэрв'ю з настаўнікам, які сам добра разумее, што склалася сітуацыя, калі лепш працаваць, чым гаварыць. Да прыкладу, у пасляматчавых каментарыях на пачатку сваёй дзейнасці ён упэўнена сцвярджаў, што каманда будзе прыбаўляць у гульні, і яе лепшыя матчы яшчэ наперадзе. Атрымалася ж зусім не так.

Што тычыцца безумоўна цікавай для чытачоў ацэнкі трэнерам сваіх падапечных, то Руслан Лукін застаўся задаволены дзеяннямі перспектыўнага нападаючага Хамутоўскага, самаадданага паўабаронцы Вышынскага, надзейных абаронцы Дразда і варатара Жылкіна. Тых футбалістаў, што яго расчаравалі, па этычных меркаваннях, называць не стаў, за выключэннем толькі нападаючага Лабанава.

Статыстыка па гульцах

Сёлета ў чэмпіянаце ў складзе "Маладзечна-2000" гулялі і забівалі наступныя футбалісты.

Матчы: Лявончык – 27; А.Альховік – 25; Дараховіч – 23; Дрозд – 19; Крывіцкі, Сцепановіч (-25) – па 16; Вышынскі, Косак, Кухлей, Пазняк, Якубоўскі – па 15; М.Альхавік, Урублеўскі, Якімчук – па 14; Макрыцкі, Сідарэнка, Сысой, Хамутоўскі – па 13; Афанасевіч, Веташкін, Кабельскі, Кадол – па 11; Лабанаў, Маляўка – па 10; Жылкін (-13) – 8; Ганчароў, Міхайлаў (-14), Мятліцкі – па 7; Пятроўскі – 5; Ляпета, Ярмоленка – па 4; Лабжанідзе, Тураў – па 3; Галенка, Касцюк, Савіцкі – па 2; Татун – 1.

Галы: М.Альхавік – 4; Лявончык, Макрыцкі, Хамутоўскі – па 3; Лабанаў – 2; Дараховіч, Кухлей, Урублеўскі, Якімчук – па 1.

За ўсе гады выступленняў у вышэйшай лізе (1992-1999, 2001-2003) за каманду згулялі 163 футбалісты, забівалі з іх – 70.

У ніжэйпрыведзеным спісе названы тыя гульцы складу другога круга, што правялі больш за 40 матчаў, а таксама Макрыцкі і тройка лепшых.

Казяк – 183; Лебедзеў – 174; Клімовіч – 166; Макрыцкі – 77 (11 месца ў агульным спісе); Дараховіч – 66 (дзяліць 15-16 месцы); Вышынскі – 53 (23-26 месцы); Лявончык – 45 (31 месца); Сцепановіч – 42 (32-33 месцы); Дрозд – 41 (34-35 месцы).

Мінулы чэмпіянат унёс невялікія змены ў сямёрку лепшых бамбардзіраў.

Вяжэвіч – 40; Казяк – 32; Лукін, Акуліч – па 15; Лабанаў – 13; У.Макоўскі – 11; Макрыцкі – 9.

Выніковая табліца чэмпіянату вышэйшай лігі.

1.	Гомель	0:1	0:0	23	5	2	56-12	74
2.	БАТЭ	1:4	2:3	20	6	4	70-21	66
3.	Дынама (М)	0:2	0:4	20	4	6	62-24	64
4.	Тарпеда-СКА	0:3	1:2	19	7	4	54-20	64
5.	Шахцёр	0:3	0:1	19	7	4	60-23	64
6.	Тарпеда (Ж)	0:2	0:3	13	10	7	44-25	49
7.	Нёман	0:1	1:3	10	9	11	24-35	39
8.	Нафтан	1:2	0:2	10	5	15	39-49	35
9.	Днепр-Трансм.	0:2	2:2	8	10	12	38-46	34
10.	Белшына	1:0	0:2	8	8	14	44-50	32
11.	Дынама (Б)	1:2	0:0	5	12	13	21-49	27
12.	Зорка-ВА-БДУ	1:1	5:1	7	4	19	23-64	25
13.	Дарыда	1:1	0:2	7	4	19	22-45	25
14.	Славія	2:1	0:2	6	7	17	29-64	25
15.	Лакаматыў (М)	0:0	0:0	5	9	16	16-42	24
16.	Маладз.-2000	#####		3	7	20	19-52	16

Былыя футбалісты каманды

На працягу сёлетняга чэмпіянату ў складах каманд вышэйшай лігі гуляў 21 футбаліст з тых, што раней мелі дачыненне да маладзечанскага клуба. Праз год іх павялічыцца ледзь ці не да трыццаці за кошт складу МТЗ-РІПА (які, дарэчы, саступіў 1:2 віцэбчанам у залатым матчы першай лігі).

Можна ганарыцца тым, што палова гульцоў сёлетняга спісу – дзесяць, у тым ліку пяцёра карэнных маладзечанцаў – выступала за каманды мацнейшай пяцёркі чэмпіянату. Гэта Фёдар Лукашэнка (за маладзечанскі клуб правёў 115 матчаў у 1992-1996 гадах) з "Гомеля", Дзмітрый Молаш (8, 1999) з БАТЭ, Уладзімір Макоўскі (47, 1993-95), Міхаіл Макоўскі (38, 1993-95) і Андрэй Мілеўскі (гуляў за "Электрамодуль", ДЗ, 1993) з мінскага "Дынама", Дзмітрый Падрэз (25, 1995-1996) з "Шахцёра", Аляксандр Вяжэвіч (114, 1992-96), Віталь Макрыцкі (77, 1998-2003), Віталь Міхалёў (66, 1998-2002) і Дзмітрый Чалей (24, 1997) з "Тарпеда-СКА".

Бамбардзіры: Блізнюк (Гомель), Карніленка (мінскае "Дынама") – па 18; Ціханчык (Шахцёр) – 17.

Адразу пасля назваў каманд даюцца вынікі матчаў "Маладзечна-2000" супраць іх (спачатку – дамашнія, потым – на выездзе).

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

■ БАСКЕТБОЛ

Чаргговы сезон

СМАРГОНЬ. У традыцыйных спаборніцтвах дзіцячай баскетбольнай лігі сёлета з нашага рэгіёну бяруць удзел толькі прадстаўнікі смаргонскай СДЮШАР (дырэктар Валерый Юрчанка). У бой адпраўлены тры калектывы. Усе яны ўжо стартавалі ў турніры.

З хлопцамі 1989 і 1990 г.н. працуе трэнер Вольга Савоська. У абодвух узростах сабралася па 12 каманд. Яны згуляюць паміж сабой у адзін круг, а потым падзеляцца на фінальныя пулькі, дзе стануць аспрэчваць 1-4, 5-8 і 9-12 месцы. Малодшыя напрыканцы кастрычніка ездзілі ў Гродна. Атрымалі дзве перамогі над СДЮШАР-7 (Гродна) і ДЮСШ (Светлагорск) і адно паражэнне ад БМЗ (Жлобін). Старэйшыя 11-13 лістапада гулялі на дамашнім туры. Атрымалі адну перамогу над СДЮШАР-10-ІІ (Мінск) і два паражэнні ад СДЮШАР-10-І і СДЮШАР-7.

Дзяўчаты 1989 г.н. пад кіраўніцтвам Жанны Грэхавай летась перамаглі ў сваім узросце, што называецца, без варыянтаў. Праўда, тады ўдзельнічалі ўсяго чатыры каманды – сёлета ж заявілася дзесяць. Пасля аднакругавога турніру іх чакаюць фінальныя выпрабаванні за 1-4 і 5-8 месцы.

На пачатку лістапада ў Гродне нашы зямлячкі выйгралі тры матчы ў СДЮШАР-7-ІІ, ДЮКФП (Бабруйск) і ДЮСШ-2 (Масты), прайгралі адну сустрэчу СДЮШАР-7-І.

■ БАРАЦЬБА ДЗЮДО

Бронзавы набор

Чэмпіянат краіны сабраў мацнейшых барцоў 14-16 лістапада ў Мінску. Прадстаўнікі рэгіёну прывезлі тры бронзавыя ўзнагароды.

Аляксандр Марудаў (трэнер Канстанцін Кушнер) са Смаргоні ў вагавай катэгорыі да 60 кг правёў чатыры схваткі, выканаў нарматыў майстара спорту. Ён 1984 г.н., вучыцца ў сталічнай Акадэміі МУС.

Вольга Пашкевіч (трэнер Сяргей Шышкоў) са Смаргоні ў катэгорыі да 70 кг правяла тры схваткі. Яна 1986 г.н., вучыцца ў гродзенскім ВАРы.

Антон Заянчкоўскі (трэнер Вячаслаў Дзеравянка) з Маладзечна ў катэгорыі звыш 100 кг правёў чатыры схваткі. Ён 1984 г.н., вучыцца ў родным горадзе ў філіяле сталічнага інстытута кіравання і прадпрымальніцтва.

Смаргонцы Юрый Шайко (66 кг) і Андрэй Кіпцэвіч (81 кг) занялі пятыя месцы, а маладзечанец Артур Халадзінскі (+100 кг) увайшоў у васьмёрку лепшых.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Табло

■ КОННЫ СПОРТ

МАЛАДЗЕЧНА. Каманда раённай ДЮСШ (базіруецца ў Палачанах) выступала на спартакіядзе (для ўдзельнікаў 1989 г.н.) спартыўных школ у Гомелі. З шасці калектываў былі другімі па выніках, саступілі толькі гаспадарам.

У складзе ездзілі трое выхаванцаў: Святлана Рубан, Уладзімір Захараў і Сяргей Казлоў. Найлепш выступіла Святлана, заняўшы другое месца ў асабістым заліку. Трэнеры юных спартсменаў Уладзімір Пятроў і Наталля Шаліма.

■ СКАЧКІ НА БАТУЦЕ

ВІЛЕЙКА. Выхаванцы мясцовай ДЮСШ ездзілі ў Віцебск на Алімпійскія дні моладзі 1986 г.н. і меншых.

Каманда дзяўчат выступіла лепш за хлопцаў, заняўшы чацвёртае месца сярод сямі калектываў. У спаборніцтвах добра сябе праявілі Яўген Баравой, Радыён Зубчонак і Надзея Сіняўская. Іх трэнеры Пётр Зайцаў і Ірына Нехвядовіч.

■ ФУТБОЛ, ЮНАКІ

МАЛАДЗЕЧНА. Выхаванцы маладзечанскай ДЮСШ 1988 г.н. пад кіраўніцтвам Анатоля Ішчанкі выступілі ў кубкавым турніры па праграме ліцэнзавання клубаў вышэйшай лігі.

У барацьбе з аднагодкамі маладзечанцы перамаглі ў 1/8 фіналу "Лакаматыў" 1:0 дома і ў 1/4 фіналу – "Зорку-ВА-БДУ" 2:1 дома. Потым крыўдна саступілі ў паўфінале "Тарпеда-СКА" 0:2 на выездзе, маючы гульнявую перавагу па ходзе сустрэчы.

У складзе вылучыліся Яўген Каравулаў (Радашкавіцкая СШ), Сяргей Косціч (СШ№8), Аляксей Семашкевіч (СШ№2).

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

ВІНШАВАНКІ

Турклуб "Пілігрым" віншуе **Аляксандру Грабоўскую**, **Алену Верабей** і **Аляксандра Міцюру** (усе з Маладзечна) з днём нараджэння. Жадае здароўя і ўсяго найлепшага.

Кацярыну Навіцкую і Дзмітрыя Старчанку (Маладзечна) віншуем з узяццем шлюбу! Жадаем моцнага і доўгага кахання, хлопчыка і дзяўчынку, сямейнага ладу. *Сям'я Бялковых.*

Айца Мікалая Уладыку віншую з днём нараджэння. Жадаю моцнага здароўя, Божага благаславення, анёла-ахоўніка. *Кацярына.*

Івана Завадскага, дарагога суседа, віншую з днём нараджэння! Здароўя, шчасця, сямейнага дабрабыту. *Суседка Аркадзеўна.*

Надзею Бярозу віншую з 20-годдзем! Кахання, узаемаразумення, цярплівасці і як мага больш радасці. *Света і Міша.*

Надзею Бярозу, хросную маці, віншую з 20-годдзем! Здароўя, шчасця, кахання, шанцавання і поспехаў у працы. *Танюша.*

Генадзя Фёдаравіча Літвіновіча віншую з днём нараджэння! Жадаю сямейнага дабрабыту, здароўя, шчасця, поспехаў у працы. *Дачка Таццяна.*

Генадзя Літвіновіча віншуем з днём нараджэння! Жадаем моцнага здароўя, поспехаў у працы, сямейнага дабрабыту. *Дачка Святлана і яе сям'я.*

Міхаіла Бобрыка, дарагога дзядулю, віншую з днём нараджэння! Жадаю моцнага здароўя і доўгіх год жыцця! *Унучка Таццяна.*

Дарагая матуля! Віншуем цябе з днём нараджэння. Жадаем усяго самага лепшага, светлага, самага добрага. *Сям'я Каркоцкіх.*

Яўгена Дамбоўскага віншуем з днём нараджэння. Усё добрае ў гэтым жыцці ад усёй душы жадаем табе. *Маці, сястрычка Ніна.*

Таццяну Пятроўну Аржынскую з Вілейкі, дарагую матулю і жонку, віншуем з днём нараджэння! Для нас цябе няма на свеце даражэй. Адна ты ў нас, як у нябёсах сонца. Бог цябе няхай заўсёды беражэ, і зорка шчасця свеціцца твая бясконца. *Муж Пеця і дачка Варвара.*

«Белсаюздруку» – 85 год!

Шчыра віншуем усіх работнікаў «Белсаюздруку» са святам! Жадаем поспехаў у прафесійнай дзейнасці, жыццёвага аптымізму, каб планы станавіліся рэальнасцю, а работа прыносіла задавальненне! Няхай вам спадарожнічаюць усмешкі, радуюць сустрэчы з добрымі людзьмі! Згоды вам у сем'ях, радасці ў дзецях, жыццёвай мудрасці і цярпення!

Ваша «Рэгіянальная газета».

Мария Рубан!

Поздравляем тебя с 18-летием!
Желаем тебе счастья, здоровья, любви. И оставаться всегда самой собой.
Пусть эта замечательная дата
В душе твоей оставит добрый след!
Всего тебе, чем жизнь богата:
Здоровья, счастья, мира, долгих лет!

Лена, Олег и Сергей.

Олег Грицук!

Поздравляем тебя с юбилеем!
Желаем крепкого здоровья, счастья и любви.

Закон природы так суров,
Бегут года в потоке века.
Как много есть хороших слов,
Чтобы поздравить человека!
Но мы не ищем этих слов,
А просто от души желаем:
Здоровья, счастья и цветов
И жить 100 лет, не унывая.

Лена, Сергей и Маша.

Галіну Фамінічну Касцюкую з Мядзела віншую з 50-годдзем – 19 лістапада! Здароўя, шчасця, усяго самага найлепшага. *Пляменнік Віталік.*

Міхаіла Бобрыка віншуем з днём нараджэння! Жадаем ад Бога – здароўя, ад сонца – цяпла, ад людзей – дабра. *Унучка Святлана і яе сям'я.*

«Шашкі – маці шахмат»

Неяк трапіў на вочы артыкул "Лябедзька будзе гуляць у шахматы". З уладай", дзе прыводзілася наступная інфармацыя: "Старшыня Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоль Лябедзька лічыць, што на палітычным полі Беларусі прыйшоў час гуляць у шахматы замест шашак, маючы на ўвазе тое, што стратэгія апазіцыі ў барацьбе за ўладу павінна стаць у будучым больш прадуманай і ў нейкім сэнсе больш хітрай...".

Калі такія вывады, што гульня ў шашкі больш прасцейшая за шахматную, пераносіць на рашэнне важнейшых, у тым ліку і палітычных, пытанняў, то загадзя з упэўненасцю можна сказаць, што яны ў большасці выпадкаў будуць няэбытнымі. І што гэта так, упэўнімся адносінамі да шашак вядомых шахматыстаў, прыведзеных ніжэй.

Яшчэ ў пачатку мінулага стагоддзя было прыкмечана, што абедзве гульні нярэдка называлі роднымі сёстрамі, але паміж імі ёсць і прынцыповыя, уласцівыя толькі кожнай з іх, адрозненні. Калі шахматы галоўным чынам спрыяюць інтуіцыйнай ацэнцы палажэння, сінтэтычнай апрацоўцы, камбінаванню і здольнасці хутка арыентавацца ў складаным комплексе дадзеных, то шашкі паглыбляюць і ўдасканальваюць лагічныя і матэматычныя здольнасці і схільнасці да дакладнага і глыбокага аналізу. Па масавасці на тэрыторыі былога СССР яны займалі трэцяе месца. Гэтаму спрыялі выхаваўчыя прынцыпы самой гульні – поўная роўнасць шашак з абодвух бакоў у пачатку гульні, адсутнасць якіх-небудзь элементаў шчасця, шанцавання і разумова-валявое адзінаборства.

Многія вядомыя шахматысты з задавальненнем гулялі і ў шашкі. Сярод іх А.Д.Пятроў, аўтар першага ў Расіі (1827 г.) падручніка па шашках, Ф.І. Дуз-Хаціміpскі, Д. Браншэйн, Барыс Спаскі (яго сястра Іраіда з'яўляецца грасмайстрам па шашках), амерыканскі майстар Г.Пільсберы, С.Тартакавер. На працягу многіх гадоў не ўдаецца паўтарыць своеасаблівы рэкорд Рашыда Нежметдзінава, які дабіўся звання майстра спорту па шахматах і шашках.

Шматразовы чэмпіён свету доктар Эмануіл Ласкер некалькі разоў быў у Расіі на міжнародных шахматных турнірах, дзе сустракаўся за дошкай і з вядомымі шашыстамі. Пасля адной з такіх сустрэч (1925 г.) "шахматны кароль" запісаў: "Шашкі – маці шахмат, і сапраўдная маці!".

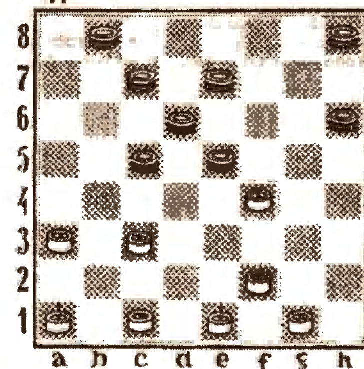
У Бакінскага гросмайстра Юрыя Арустамава ёсць такія радкі-рубаі: "Шах всех игр есть шатрандж. Выше нет ничего. Шашки – верный визирь у него". Согласился я с ним, но тот час же подумал, что визирь часто шаха умней своего.

Шашкі на Мядзельшчыне

У апошні час у гэтым рэгіёне з'явілася некалькі перспектыўных шашыстаў, якія даволі паспяхова выступаюць у розных спаборніцтвах, у тым ліку і ў турнірах па перапісцы. Так праграф мясцовага ўчастка Маладзечанскай СПМК-104, кандыдат у майстры спорту Леанід Козел заваяваў права гуляць у вышэйшай лізе першынства Беларусі.

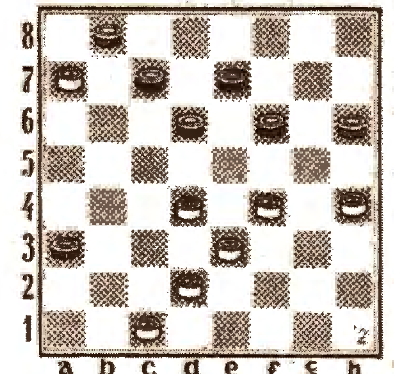
У першай лізе паказвае добрыя вынікі настаўнік Крывіцкай дапаможнай школы-інтэрната Леанід Жыхар. Сёння знаёмім нашых чытачоў з іх творчасцю.

Заданне №1

Гэта пазіцыя здарылася ў партыі першынства Мядзельскага раёна гэтага года, у якой Леанід Козел гуляў з Іванам Якімцом. Дасягнутая белымі перамога яскрава дэманструе камбінацыйны талент Леаніда. Тут чорныя неасцярожна згулялі ў цэнтр 1...f6-e5, за што неадкладна расплаціліся паражэннем.

Заданне №2

А гэта кароткая і дынамічная канцоўка партыі па перапісцы БПА-37 паміж кандыдатамі ў майстры спорту Леанідам Жыхарам і Паўлам Плятнёвым (Брэст). Колер шашак зменены. Белыя пачынаюць і выйграюць.

Зверце рашэнні

"РГ" ад 19.09.2003 г.

№1. Л.Вітошкін.

1.e7-d8 e3-d2 2. e5-c3 d2:b4 3. d8-f6 x

1... e3-f2 2. e5-g3 f2:h4 3. d8-c7 x.

№2. Л.Вітошкін.

1. a7-b8 c7-b6 2. b8:h2 a5-b4 3. g1:a7 b4-a3 4. a7-d4x

1... e7-d6 2. g1-h2 a5-b4 (2... g3-f2 3. h2-e5x) 3. h2:f4 b4-c3 4. f4-c1 x.

Правільна рашылі Анатоль Гомза (Вілейка), Леанід Жыхар (Крывічы), Сяргей Матус (Валожын), Даша Рогач (Маладзечна).

Чакаем вашым пісьмаў.

Анатоль РОГАЧ,
кандыдат у майстры спорту.

■ ІМЯНІНЫ

21 лістапада
Праваслаўныя: Гаўрылы, Міхаіла, Рафаіла.
Каталіцкія: Кандрата, Конрада, Яна.

22 лістапада
Праваслаўныя: Матроны, Аляксандра, Антона, Івана, Кірылы, Парфірыя.
Каталіцкія: Цыцыліі, Марка.

23 лістапада
Праваслаўныя: Арэста, Георгія, Канстанціна, Радзівона, Эраста.
Каталіцкія: Феліцыты, Клеменса.

24 лістапада
Праваслаўныя: Сцепаніды, Вікенція, Віктара, Лукі, Максіма, Міны, Сцяпана, Фёдара.
Каталіцкія: Флоры, Яна.

25 лістапада
Праваслаўныя: Івана, Ніла, Спірыдона.
Каталіцкія: Катарыны, Эразма.

26 лістапада
Праваслаўныя: Антаніна, Германа, Івана, Нічыпара.
Каталіцкія: Катарыны, Кандрата, Леанарда, Лявона, Сільвестра.

27 лістапада
Праваслаўныя: Піліпа, Рыгора, Фёдара.
Каталіцкія: Валяр'яна, Віргіліуша, Юзафа, Язэпа.

Кінатэатр «Радзіма»

21-23 лістапада. "Вясельная вечарынка", ЗША, камедыя – у 17.00 і 19.00. 22 і 23 лістапада – у 15.00, 17.00, 19.00 і 21.00.

24-30 лістапада. "Цар Скарпіёнаў, ЗША, прыгоды – у 19.00.

"Кот у мяшку", ЗША, камедыя – у 17.00 і 21.00.

Для дзяцей

22, 23 лістапада. "Сіндбад — легенда сямі мораў" – у 13.00.

Дыскатэка: для моладзі – у пятніцу і суботу ў 21.00, для школьнікаў старэйшых класаў – у суботу ў 18.00, для малодшых школьнікаў – у нядзелю ў 15.00.

Працуе бар.
Камп'ютэрныя гульні.
Тэл. для даведак:
7-15-92, 7-06-30.

Купон 47

Рэгіянальная газета

да рубрык «Віншаванкі» і «Знаёмствы». Бясплатна змяшчаюцца тэксты аб'ёмам да 15 слоў. Ананімныя купоны не разглядаюцца. Пішыце, калі ласка, разборліва.

тэкст

прозвішча, імя, адрас (не для друку)

Звярніце ўвагу

Шаноўныя чытачы, калі вы хочаце павіншаваць знаёмых, блізкіх, то высылайце купон з разборліва напісаным тэкстам загадзя. Указвайце дату публікацыі – газета выходзіць па пятніцах. Бясплатна прымаюцца віншаванкі аб'ёмам да 15 слоў, якія паступілі ў рэдакцыю да аўторка ўключна. Зрабіце прыемнае сваім блізкім – павіншуйце іх праз газету!

Калі вы хочаце размясціць аб'яву аб знаёмстве, калі ласка, указвайце адрас да запатрабавання і нумар дакумента ўладальніка. Бясплатна змяшчаюцца аб'явы аб знаёмстве аб'ёмам да 15 слоў. Публікуюцца па чарзе. Па-за чаргой – платна. Жадаем знайсці сваё шчасце!

■ КОНКУРСЫ

Зарабі білеты ў кіно

Сёння конкурс «Зарабі білеты ў кіно» мы друкуем на 12-й старонцы.

ЗНАЁМСТВЫ

Мужчына, 41 год, рост 170, без шкодных звычак, жадае пазнаёміцца з самастойнай жанчынай ад 35 да 40 год для сур'ёзных адносін, пажадана без дзяцей, якая жадае выехаць у Расію. Магчымы шлюб. У першую чаргу адкажу на пісьмы з фота і падрабязнымі дадзенымі аб сабе. 117242, Масква, Паўднёвае Бутава, Галоўпаштамт, да запатрабавання, Рогач С.І.

Жанчына, 50/165, пазнаёміцца з нядрэнным мужчынам для сур'ёзных адносін. 231000, Смаргонь, а/я 21.

Пазнаёмлюся з самастойным мужчынам да 40 год для сур'ёзных адносін. Пра сябе: 35/169/58, без дзяцей. Маладзечна-6, п/п МС 0307723.

Звычайная жанчына прыемнай паўнаты 39/162/78 шукае сваю палавінку – добрага, сумленнага, жыццярадаснага мужчыну. Маладзечна-4, п/п МС 0606077.

Мая Беларусь

Вітаем удзельнікаў конкурсу "Мая Беларусь"! Вынікі першага тура і пытанні другога чытайце ў наступным нумары. А сёння – правільныя адказы.

1. Самая старажытная стаянка чалавека на тэрыторыі Беларусі, якая была знойдзена археолагамі ў 1926 годзе, знаходзіцца каля вёскі Юравічы.

2. У далёкіх 941 і 944 гадах нашы продкі – крывічы – удзельнічалі ў баявых паходах на Візантыю. Войскам кіраваў князь Ігар.

3. Крыж Ефрасінні Полацкай, які быў створаны Лазарам Богшам у 1611 годзе, зроблены з кіпарыса.

4. Упершыню на тэрыторыі Беларусі чыгунка з'явілася ў 1862 годзе. Яна была пракладзена праз Гродна.

5. 14 верасня 1920 года спектаклем па творы Элізы Ажэшкі "У зімовы вечар" у Мінску адчыніўся Беларускі дзяржаўны тэатр. Паказ называўся "Рысь".

6. "Зямлю балоціць, а лес залоціць" кастрычнік.

Нагадваем, за кожны правільны адказ налічваецца адзін бал. Вы таксама маеце магчымасць зарабіць дадатковы бал, калі ваша думка пры вызначэнні найлепшага пытання супадзе з думкай большасці удзельнікаў тура. Далучайцеся – вы яшчэ можаце перамагчы!

Конкурс вядзе
Мікола ЛІПСКІ.

■ ЯК ЗВАРЫШ, ТАК І З'ЯСІ

Блінчыкі з півам

300 г мукі, 0,5 л піва, 2 яйцы, 1 сталовая лыжка смятаны, цукар, соль.

Жаўткі разатрыце са смятанай, усыпце соль і цукар, уліце шклянку піва, усё ўзбіце венчыкам. Дадайце муку, перамяшайце, каб не было камячкоў, уліце астатняе піва і ўзбіце, затым дадайце ўзбітыя ў пену 2 бялкі. Вылівайце цеста лыжкай на змазаную скавараду тонкім слоем і выпякайце блінчыкі з аднаго боку. Падсмажаны бок змажце начынкай: мясным паштэтам, джэмам, тварожнай масай і г.д. Затым закруціце блінчык у рулет, абмакніце ў яечна-малочную сумесь, укачайце ў сухары і абсмажце. Падавайце на вялікай талерцы. Такія блінчыкі можна прыгатаваць загадзя, а потым разагрэць. Прыемнага апетыту!

Проста МАРЫЯ.

ТРАНСПАРТ

ПРАДАМ

- Аўдзі-80, 1980 г.в., 700 у.а. Т. у Астраўцы 20974.
- Аўдзі-80, 1991 г.в., бензін, 1600 см³. Т. (8-029) 7605774.
- Аўдзі-80 В-4, 1992 г.в., чырвоны, выдатны стан. Т. у Вілейцы 57024, (8-029) 6522473.
- Аўдзі-100, 1986 г.в., чорны, л/д, ц/з, г/у, 1600 у.а. Т. у Маладзечне 36541.
- Аўдзі-100, 1986 г.в., 2,0Д, дызель, сіні металік, 1780 у.а.; рэдуктар задняга маста МАЗ-500, новы, 120 у.а. Т. у Вілейцы 55229, (8-029) 6758894.
- Аўдзі-100, 2,0Д, 2,2Б па запчастках. Т. у Маладзечне 77581.
- Аўдзі-100, 1983 г.в., ГБ, 2,2і. Т. у Маладзечне 52295.
- Аўдзі В4, 1995 г.в., з Германії. Т. у Астраўцы 35966.
- БМВ-318і, 12.1990 г.в., універсал; гараж у ГБК-2. Т. у Вілейцы 58939.
- БМВ-524, 1990 г.в., 2,0іБ, л/д, ц/з. Т. (8-029) 6746493.
- БМВ-525, 1993 г.в., TDS, чорны металік, ёсць усё. Т. (8-029) 7739431.
- ВАЗ-2101, 1978 г.в., выдатны стан. Т. у Вілейцы 67268.
- ВАЗ-21013, 1981 г.в., 480 у.а. Т. у Вілейцы 46465.
- ВАЗ-2105, 1994 г.в., экспартны, выдатны стан; ВАЗ-21011, на ходу, на запчасткі. Т. у Вілейцы 53941, 32562.
- ВАЗ-21053, 1995 г.в., выдатны стан. Т. у Вілейцы 57573.
- ВАЗ-2106, 550 у.а., торг. Т. у Маладзечне 37607.
- **ВАЗ-21061**, 1993 г.в., 190 тыс.км, чорны, газ/бензін, фаркоп, сігналізацыя, ц/з, акустыка, дыванкі, шторкі, без праблем, 1250 у.а., торг. Т. (8-029) 6465066.
- ВАЗ-21063, 1986 г.в., антыкар. днішча, абарона, новы салон, валянціна. Т. у Вілейцы 42234, (8-029) 6338086 (пасля 19.00).
- ВАЗ-21063, 1986 г.в. Т. у Маладзечне 76719.
- ВАЗ-21063, 1989 г.в.; Опель Кадэт, 1984 г.в., кропля. Т. у Маладзечне 31397.
- ВАЗ-2107-09, з малым прабегам, пасля 2000 г.в. Т. у Мядзеле 54640.
- ВАЗ-2108, 1986 г.в., ТА 2004 г., 850 у.а., торг. Т. (8-029) 6646298.
- ВАЗ-2108, 1992 г.в., вішнёвы. Т. у Ашмянах 20631.
- ВАЗ-2108, 1986 г.в., цана дагаворная. Т. у Вілейцы 57836.
- ВАЗ-21081, 1990 г.в., 5КПП. Т. у Маладзечне 77178, 31656.
- Вольву-340, 1988 г.в., 1,7Б, аварыйная. Т. у Маладзечне 30847, (8-029) 6730847.
- ГАЗ-2410, 1986 г.в. + ГАЗ-2401, 1982 г.в., 330 у.а. Т. (8-029) 7755938.
- ГАЗ-43-01; ФВ Пасат Б-2; дом-дачу; гараж; газавую пліту б/у. Т. у
- ГАЗ-51 + рухавік, з/ч, 400 у.а. Т. у Смаргоні 92389.
- ГАЗ-66, 1983 г.в., дызель, бартавая. Т. у Маладзечне 69948, у Смаргоні 93118.
- Гольф, 1984 г.в., 1,6Б, 1100 у.а., торг. Т. у Вілейцы 57298, (8-029) 7619842.
- ІЖ-2715 "каблук" + з/ч – 350 у.а. Т. у Маладзечне 34643, (8-029) 6345364.
- Масквіч-412, 1990 г.в. Т. у Вілейцы 58955.
- Масквіч комбі і Масквіч-2140, магчыма па запчастках. Т. (8-029) 6952055.
- М-2140, 150 у.а. Т. у Маладзечне 36525, (8-029) 7736525.
- М-2141, 1991 г.в., 650 у.а. Т. у Маладзечне 62945.
- Мазду-121, 1990 г.в., 1500 у.а.; Таёту Карола, 1992 г.в., ABS, г/у, люк, ц/з, 2-дзверная, дыскі, падушка бяспекі, 3500 у.а.; Форд Транзіт, дубль, 6 месяцаў, кузаў, 3600 у.а. Усё толькі з Германіі. Т. (8-029) 7767505.
- Мазду-626, 1996 г.в., 1,8і, ц/з, г/у, серваруль, літыя дыскі, спелая вішня. Т. у Мінску (8-029) 4002067.
- Мазду-626, 1983 г.в., 1,6К, добры стан, 1500 у.а., торг. Т. у Вілейцы 64168.
- Мазду-626, 1984 г.в., 1,6Б; рухавік ФВ Пасат, 1,8 см³. Т. у Маладзечне 41150.
- М/Б-308Д, 1991 г.в., грузавы, добры стан; БМВ-324Д, 1986 г.в. Т. у Маладзечне 69846.
- Мерседэс-124, 1986 г.в., 2,3і, ц/з, г/у, люк, сігналізацыя, 2400 у.а. Т. (8-029) 6206838.
- Мерседэс-190Д, 1984 г.в., 2,0, у добрым стане, 3000 у.а., торг. Т. у Вілейцы 64168.
- **МІЦУБІСІ ЛАНСЕР УНІВЕРСАЛ, 1993 Г.В., АКПП, 1,6 БЕНЗІН, СІНІ МЕТАЛІК, Ц/З, Г/У, З/П, СІГНАЛІЗАЦЫЯ, 2500 У.А. Т. У МАЛАДЗЕЧНЕ 68175, (8-029) 6952007.**
- Нісан Прэм'еру, 1992 г.в., 2,0 дызель, хэтчбэк, добры стан. Т. у Вілейцы 53093.
- Нісан Прэм'еру універсал, 1993 г.в., 2,0Д, выдатны стан, 3700 у.а., з Германіі. Т. у Маладзечне 41345, (8-029) 6507848.
- Опель Амегу В, 1994-95 г.в., зялёны перламутр, сполер, літыя дыскі, з/пакет, 2 мес. у РБ, 4650 у.а. Т. у Вілейцы 51067, (8-029) 7650908.
- Опель Аскону, 1987 г.в., 1,6 SEL, выдатны стан. Т. у Смаргоні 97310.
- Опель Аскону, 1984 г.в., 1,3 бензін, добры стан, адзін гаспадар. Т. у Маладзечне 96693 (пасля 17.00).
- Опель Астру, 1992 г.в. Т. у Вілейцы 53682 (пасля 18.00).
- Опель Астру, 1992 г.в., 1,4Б. Т. у Вілейцы 56562.
- Опель Вектру, канец 1995 г.в., ТД, з/пад'ёмн., салон велюр, сіне-зялёны хамелеон, 1 мес. у РБ, ц/з, сігналізацыя. Т. у Смаргоні 54859.
- Опель Вектру, 1994 г.в. Т. у Мядзеле 55286, (8-029) 6212106.
- Опель Кадэт, 1985 г.в., 550 у.а. Т. у Маладзечне 91481.
- Опель Кадэт універсал, 1989 г.в. Т. у Вілейцы 53417.
- Опель Кадэт, 1,6Д. Т. у Смаргоні 35242.
- Опель Кадэт, 1982 г.в., 1,3Б, 500 у.а., торг. Т. у Маладзечне 69376.
- Рэно-19, ёсць усё ці а/м з Германіі пад заказ. Т. (8-029) 6417853.
- Рэно Меган, 1996 г.в., 1,6і, хэтчбэк, мокры асфальт. Т. у Маладзечне 65707, (8-029) 7654484.
- Рэно Рапід, 1992 г.в., 1,4Б, грузапасажырскі, 2000 у.а. Абсталяванне для СТА. Т. у Вілейцы 58086.
- Рэно Эспайс-мінівэн, 1990 г.в., 2,2Б, 3450 у.а. Т. (8-029) 6154738.
- Сеат Таледу, 1992 г.в., сіні, э/п, ц/з, люк, велюр. Т. (8-029) 7780379.
- Сеат Таледу, 1995 г.в., 1,6Б, з Германіі, 3400 у.а., торг. Т. у Вілейцы 55020, (8-029) 7650908.
- Сітраэн ZX, 1993 г.в., 1,4 бензін, 5-дзверны. Запчасткі Гольф-2. Пыласос. Т. у Маладзечне 66411.
- Судзукі Свіфт, 1995 г.в., 3 мес. з Германіі, 4 л/100 км. Т. у Мядзеле 50234, (8-029) 6650234.
- ФВ Гольф, 1986 г.в., 1,8Б, 5-дзверны, 1350 у.а. Т. у Маладзечне 52849, (8-029) 7662025.
- ФВ Гольф-2, 1986 г.в., 3-дзверны, бензін, 1250 у.а. Т. у Вілейцы 55358, (8-029) 7614018.
- ФВ Гольф, 1989 г.в., 1,3Б, 2200 у.а. Т. у Маладзечне 99353, 99316.
- ФВ Гольф-2, 1990 г.в., 1,3Б, 5-дзверны, 1750 у.а. Т. у Маладзечне 32744.
- ФВ Гольф-3 універсал, 1995 г.в., цёмны перламутар, літыя дыскі, зімовая гума. Т. у Вілейцы 33223, у Маладзечне 68157, (8-029) 6254552.
- Ф-Джэту-2, 1985 г.в., 1,8Б, 1450 у.а., торг; Гольф-2, 1985 г.в., 1,6Д, 1300 у.а., торг. Т. у Вілейцы 57293, (8-029) 7792380.
- ФВ Пасат В-3, 1989 г.в., чорны, фаркоп, з/люк. Т. (8-029) 6457483.
- ФВ Пасат універсал, 1989 г.в., 1,8 мона. Т. у Вілейцы 53726.
- ФВ Пасат В-4, 1995 г.в., 1,9ТД, 2 падушкі бяспекі, ц/з, э/п, цёмна-сіні, 4950 у.а. Т. (8-029) 6597228.
- ФВ Пасат, 1982 г.в., 1,6Д, хэтчбэк, серабрысты, добры стан, 1000 у.а., торг; п. Чысць, вул. Багдановіча, 26. Т. у Маладзечне 90584.
- ФВ Пасат, 1992 г.в., бензін, л/д, э/п, сігналізацыя, ABS, г/у, скураны салон, падегрэў сядзенняў, чорны металік, колер лістоты, 2750 у.а. Т. у Вілейцы 46369, (8-029) 6556579.
- ФВ Пасат, 1987 г.в., 1,6Д, белы. Т. у Вілейцы 56369.
- ФВ Пасат універсал, 1990 г.в., 1,6 ТД. Т. у Маладзечне 31331, 20387.
- ФВ Пасат В-2, 1986 г.в., 1,6Д, 1500 у.а., торг. Т. (8-029) 7780594.
- ФВ Т-2, 1988 г.в., 1,7Д, белы, толькі з Германіі, грузавы. Т. (8-029) 7780379.
- ФВ Транспарцёр, 1988 г.в., 1,6Д, 9 месяцаў, 2500 у.а.; Аўдзі-100, 1984 г.в., 1,8Б, 1250 у.а. Т. у Вілейцы 51061, 56601.
- ФВ Транспарцёр "Кэмпінг", 1986 г.в., толькі з Германіі. Т. у Вілейцы 53945, (8-029) 6684169.
- ФВ Транспарцёр, 1988 г.в., грузавы, г/у, 5КПП, толькі з Германіі, 2300 у.а., торг. Т. (8-029) 6382945.
- ФВ Транспарцёр-2; Аўдзі-100. Т. (8-029) 6696517.
- Фіят Крому, 1995 г.в., 1,9 ТДІ, металік, люк, ц/з, э/шкло, э/люстэркі, кандыцыянер, 10 дзён у РБ. Т. у Маладзечне 65287.
- Фіят Тэмперу універсал, 1991 г.в., 1,9Д, зялёны, 1550 у.а., тэрмінова; ФВ Гольф-2, 1985 г.в., 1,3Б, залацісты, 3-дзверны, 650 у.а. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 6299281.
- Фіят Тэмперу, 1993 г.в., 1,9 ТДІ; Фіят Дукато, 2,5Д, грузапасажырскі, доўгі, высокі; гуму Р15С. Т. у Маладзечне 48080, (8-029) 7651266.
- Форд Арыён, 1984 г.в., 600 у.а. Т. у Маладзечне 63517, (8-029) 7737314.
- Форд Арыён, 1984 г.в., 1,6Д, 980 у.а., торг. Т. у Вілейцы 53904.
- Форд Сіеру, 1985 г.в., 1,8Б, 5КПП. Т. у Маладзечне 67794, (8-029) 6497601.
- Форд Сіеру, 1992 г.в., 1,8 ТД, універсал, добры стан, люк, 5КПП, АБС. Т. у Вілейцы 59106.
- Форд Сіеру, 1988 г.в., 2,3Д. Т. у Мядзеле 50410.
- Форд Сіеру, 1986 г.в., 1,6Б, ц/з, фаркоп, нядорага. Т. у Маладзечне 64201 (пасля 18.00).
- Форд Скорпіё, 1987 г.в., белы. Т. (8-029) 6225231.
- Форд Скорпіё, 1995 г.в., 2,0і, універсал, ёсць усё. Т. у Вілейцы 7602125.
- Форд Скорпіё, 1991 г.в., 2,9і, седан, сіні, г/у, ц/з, АВС, люк, э/пакет, літыя дыскі, 1870 у.а., торг. Т. у Маладзечне 61912, (8-029) 7611283.
- Форд Фіесту, 1992 г.в., 1,3Б, 5-дзверны, чорны. Т. у Маладзечне 70206.
- Форд Эскорт, 1993 г.в., 2 мес. у РБ. Т. (8-029) 7734319.
- Форд Эскорт, 1994 г.в., 1,3Б, 2 п/б, АБС, седан, з Германіі, 2650 у.а. Т. (8-029) 6241061.
- Хундай Лантру, 1993 г.в., 1,6Б, э/пакет, э/люк, велюр, 2100 у.а., торг. Т. (8-029) 7601691.
- **ШКОДУ ФОРМАН, ТЭРМІНОВА**, 1994 г.в., 1,3Б, цёмна-сіні, сігналізацыя. Т. (8-029) 7792490.
- М/а РАФ, 1981 г.в., 10 мес. Т. (8-029) 7614833.
- М/а Ісудзу Мідзі, 1992 г.в., 2,2Д, 8+1, чырвоны, 2500 у.а., торг. Т. (8-029) 7728614.
- М/а Форд Транзіт, 1992-93 г.в., 2,5Д, нізкі, кароткі, пасажырскі, добры стан. Т. у Астраўцы 22605.

ІНШАЕ

- Верхні багажнік да мікраатобуса. Т. (8-029) 7780379.
- Запчасткі да ФВ Каравелы; капот да Сіеры. Т. (8-029) 6776256.
- Запчасткі да Опель Амегі, 2,0Б, седан, без рухавіка, дакументы. Т. у Маладзечне 52166 (пасля 18.00 па буднях).
- Запчасткі М-412. Т. у Маладзечне 36525, (8-029) 7736525.
- Запчасткі БМВ-320, Форд Сіера, Опель Аскона. Т. у Вілейцы 53533.
- Запчасткі Мазда-323 універсал, хэтчбэк. Т. у Маладзечне 36525, (8-029) 7736525.
- Камплект л/дыскаў з гумай для ФВ Пасат, R15. Т. (8-029) 6660868.
- КПП 5-ступен. да Аўдзі-100, 1,8Б. Т. у Вілейцы 53093.
- Кузаў ВАЗ-2102, з дакументамі, 1984 г.в., у добрым стане. Т. (8-029) 7699521.
- Л/д R14 з гумай. Т. (8-029) 7780379.

КУПЛЮ

- Запарожац, саджалку б/у. Т. у Вілейцы 33759.
- ФВ Гольф, бензін, да 1500 у.а. Т. у Вілейцы 57768, (8-029) 6299281.
- Рухавік Масквіч у любым стане. Т. (8-029) 6462185.

ПАСЛУГІ

- **УСТАНОЎКА АЎТАШКЛА, СІГНАЛІЗАЦЫІ, ПАДАГРЭВУ ДЫЗПАЛІВА**. Т. у Маладзечне 64136, (8-029) 6577697.

НЕРУХОМАСЦЬ

ПРАДАМ

- 1-пакаёвую кватэру ў цэнтры горада Маладзечна. Т. у Маладзечне 76070, 64492.
- 1-пакаёвую кватэру ў Маладзечне. Т. у Мінску (017) 2252829, (8-029) 6344009.
- 1-пакаёвую кватэру 36,6/19,1/7,2 у г.п. Радашкавічы, вул. Пралетарская, 14; 2 паверх 6-павярховага цаглянага дома, ЖБК 1993 г.п.; лоджыя. Чысты продаж. Свабодная да засялення. Т. (8-029) 7651963, 7607416.
- 2-пакаёвую кватэру ў Вілейцы. Т. у Вілейцы 57573.
- 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы 53722.
- 3-пакаёвую кватэру ў Вілейцы, р-н "Зеніт", блочны дом, 1982 г., 2 паверх. Т. у Вілейцы 57121 (з 18.00).
- 4-пакаёвую кватэру, нядорага, в. Людвінова. Т. у Вілейцы 63296.
- 4-пакаёвую кватэру ў п. Чысць. Т. у Маладзечне 99783 ці 99706 (пасля 17.00).
- 4-пакаёвую кватэру ў цэнтры Мядзела, нядорага. Т. у Мядзеле 54727.
- Дом 2-павярховы, 2-кватэрны з усімі камунікацыямі. Т. у Вілейцы 33170 (пасля 19.00).
- Дом новы ў Валожыне, усе камунікацыі, магчымы абмен. Т. у Валожыне 58003.
- Дачу новую, 20 км ад Маладзечна, в. Алянец, бераг Віліі, сасновы бор, 2 узроўні, цокаль. Т. у Мінску (017) 2882896, 2190635.
- Дачу ў садовым таварыстве "Меліяратар" за Ляснымі ў Маладзечне. Т. у Маладзечне 98195 (пасля 18.00).
- Катэдж у п. Чысць. Т. у Маладзечне 99663.
- Павільён "Теремок", Маладзечна, вул. Валынца; ёсць вада, каналізацыя, туалет. Ахаладжальнік піва. Т. у Маладзечне 75752, 42711.

КУПЛЮ

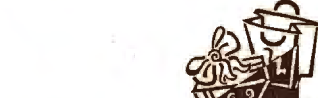
- 1- ці 2-пакаёвую кватэру ў Маладзечне. Т. (8-029) 7658093.
- 1- ці 2-пакаёвую кватэру ў Маладзечне (для сябе). Т. у Маладзечне 61979.
- Дом у Маладзечне. Т. (8-029) 6297142.

МЯНЯЮ

- 2-пакаёвую кватэру ў п. Палішча, Камянецкі р-н, на кватэру ў Маладзечанскім рэгіёне. Т. у Маладзечне 66878.

НАЙМУ

- 1-пакаёвую кватэру. Т. у Маладзечне 53083 (пасля 19.00).
- Кватэру ў Маладзечне, з мэбляй і тэлефонам. Дорага. Т. (8-029) 7781827.
- Маладая сям'я найме 1-пакаёвую кватэру. Т. у Маладзечне 51111, (8-029) 7639547.
- Сям'я найме 1-пакаёвую кватэру ў Маладзечне, магчыма ў прыватным сектары. Т. у Маладзечне 39006.
- Сям'я найме 1-пакаёвую кватэру ў Вілейцы, р-н "Зеніт". Т. у Вілейцы 57441 (з 8.00 да 13.00), (8-029) 7748108.

ПАСЛУГІ

ДЛЯ МАЛАДЫХ

- **"МУЛЕН РУЖ"** пракат вясельнай і вячэрняй моды. Вэлюм у падарунак. Вяночкі, ручнікі. Ліц. №04599 Белбытсаюза да 18.10.2004 г. Т. у Маладзечне 39293, (8-029) 6339293.
- Вясельна-вячэрні салон "Надзея". Вялікі выбар. (Ліц. №03204 БДААБАН 30.11.2001-30.11.2006). Маладзечна, вул. Будаўнікоў, 15а (Дом быту). Т. 67877, (8-029) 7739308.
- Вясельна- вячэрні **САЛОН "МІЛЭДЗІ"**. Вялікі выбар убранняў і аксесуараў. Ліц. №03576 БДААБАН 31.01.2002-31.01.2007. г. Маладзечна, вул. Буйніцкага, 30 (р-н СШ №7). Т. 77382, (8-029) 7729148.
- "Лілія" прапануе вясельныя і вячэрнія ўборы. г. Маладзечна, вул. Валынца, 9. Т. 74812, (8-029) 6418594.
- **ПРАКАТ ЗОІ ІВАНАЎНЫ** прапануе вялікі выбар вясельных і вячэрніх сукенак. Сукенка для маці нявесты – бясплатна. Аксесуары для нявесты – бясплатна. Ліц. №03716 да 13.08.2004 г. Т. у Маладзечне 50825.
- Вясельны салон "Раксалана". Новая калекцыя. Гасцініца "Маладзечна", 1 паверх. Т. (8-029) 7654640. Ліц. №00582 да 04.06.2004 г.
- Салон "Кацярына" прапануе вясельныя і вячэрнія ўбранні, аксесуары. Нявестам падарункі. Маладзечна, вул. Драздовіча, 1. Т. 54587, (8-029) 6307319.

ФОТАЗДЫМКА

- **ФАТОГРАФ ЯЎГЕН СТЭЛЬМАХ. Т. (8-029) 7731414.**

ІНШЫЯ ПАСЛУГІ

ад вытворцы
СТАЛЬНЫЯ ДЗВЕРЫ
без выхадных
☎ (01773) 64856
(8-029) 6564305

- **АСТРАЛАГІЧНАЯ** і псіхалагічная кансультацыя. Пасв. №756 Мінаблвыканкама ад 1.11.2003 г. Т. у Маладзечне 62444.
- Англійская мова. Рэпетытарства. Розныя ўзроўні падрыхтоўкі. Т. у Маладзечне 29201 (пасля 19.00).
- **БУДАЎНІЧЫЯ РАБОТЫ. Т. У МАЛАДЗЕЧНЕ 34961.**
- Кантрольныя работы па вышэйшай матэматыцы (усе раздзелы). Т. у Маладзечне 75047.
- Кантрольныя работы па чарчэнню. Чарцяжы на ПК і ручным спосабам. Т. у Маладзечне 63677.
- Камп'ютэрны набор і раздрукоўка. Якасна. Т. у Маладзечне 54505.
- Паслугі тэлефоннага дзяжурнага. Кожны дзень з 7.30 да 22.30 без выхадных. Т. у Маладзечне 60805.
- Пракат гульнявых прыставак "Sony PS", "Sega DC", арэнда відэаплэера, электрадрылі. Дастаўка. Ліц. ББС №01796 ад 8.05.2001 г. да 8.05.2006 г. Т. у Маладзечне 39379.
- Рамонт тэлевізараў. Замена кінескопаў, гарантыя 1,5 года. Т. у Маладзечне 76738.
- **РАМОНТ ХАЛАДЗІЛЬНІКАЎ** дома ў заказчыка. Гарантыя. Т. у Маладзечне 70995 (з 10.00 да 17.00), 77585.
- **РАМОНТ ХАЛАДЗІЛЬНІКАЎ**. Выезд на дом. Гарантыя. Пасв. №690259548 ад 24.09.2003 г. Т. у Вілейцы 54869, 51656.
- Рамонт швейных, скарняжных машын і авярлокаў. Т. у Маладзечне 64737.
- Унутраныя аддзелачныя работы, якія не патрабуюць ліцэнзіі. Т. у Маладзечне 60976, 48019, 32521.
- Усе віды аддзелачных работ, якія не патрабуюць ліцэнзіі. Т. (8-029) 7658093.
- Шліфоўка падлогі, паркет, ламінат, сайдынг. Т. у Маладзечне 62530, 54184 (увечары).

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

БУД. МАТЭРЫЯЛЫ

- Блокі ГЗС. Дровы. Дастаўка. Т. у Маладзечне 66534, (8-029) 6362559.
- Ліст ацынкаваны. Форма аплаты любая. Т. (8-029) 6650588.

СЕЛЬГАСТЭХНІКУ

- Бульбакапалку конную, касілку, саджалку, апрыскавальнік. Т. у Вілейцы 33236.
- Т-40АМ з плугам, новы. Т. у Астраўцы 20923.
- Трактар МТЗ-82 з пад'ёмнікам ці без; самазвальны прычэп, магчыма за б/н разлік. Т. у Маладзечне 75001, (8-029) 7730678.

БЫТАВУЮ ТЭХНІКУ

- Відэамагнітафон б/у "Shivaki" + касеты – 40 у.а. Каляровы тэлевізар б/у Віцязь "51ТЦ-346ДВ" – 50 у.а. Мабільны тэлефон "Матарола-3888" – 35 у.а. Т. (8-029) 7696954.
- Відэакамеру "Грундык". Тэрмінова. Т. у Вілейцы 32547.

Официальный дистрибьютор компании
Procter & Gamble
в Республике Беларусь
объявляет конкурс на замещение вакантной должности
региональный представитель (Молодечно)

Мы предлагаем:	Обязательно:
– **работу в перспективной, надёжной компании;** – **возможность обучения и развития;** – **профессиональный и карьерный рост**	– **молодой человек 23-30 лет;** – **личный автомобиль;** – **владение ПК (Word, Excel);** – **прописка в Молодечно**

Обращаться в службу кадров:
220023, Минск, а/я 6; e-mail: **kmc@trade.org.by**
Телефон/факс **(017) 234-58-33.**

- Газавыя пліты "Брэст", у выдатным стане, нядорага. Т. у Вілейцы 57040.
- Пральную машыну "Priwileg-4103" з Германіі, б/у. Т. (8-029) 7728385.
- Пральную машыну аўтамат, вертыкальную, на запчасткі. Т. (8-029) 7728614.
- Пральны аўтамат, пыласос, тэлевізар, б/у. Т. у Вілейцы 58108, (8-029) 7615726.
- Пыласос новы мыйны, 150 у.а. Т. у Маладзечне 53721.
- Халадзільнік МХ-367 "Атлант", новы, 470 тыс.руб. Т. у Маладзечне 64896 (Эліна Антонаўна).
- Халадзільнік 2-камерны "Атлант", б/у 1 год. Т. у Маладзечне 69019.
- Халадзільнік "Мінск-Атлант" 16Е; маразільнік "Атлант" 118; КТ "Гарызонт" 42-510Е (кубік, ДУ), 51-441і (кубік, ДУ), 61-518D (ДУ); прыхожую (L-1,35; h-2,40); часопісны столік – усё б/у. Т. у Вілейцы 55336.

МЭБЛЮ

- **МЭБЛЮ РБ**. Матрацы. Дастаўка. Ліц. № 260 РВК да 23.08.2007 г. Т. у Вілейцы 53829, (8-029) 6313007.
- **МЭБЛЯ РБ ПАД ЗАКАЗ**. Кухні, шафы-купэ па індывідуальным праекце. У тым ліку крэдыт 10,5% гадавых. Дастаўка. Зборка. Т. у Вілейцы 56382, (8-029) 6656382. Ліц. №245 Вілейскага РВК 6.08.2002-6.08.2007. Ліц. №05264 БДААБАН 14.10.2002-14.10.2007.
- Ложкі 1,5-спальныя, 2 шт., дзёшава. Т. у Маладзечне 62463.
- Секцыю "Вежа", б/у. Т. у Маладзечне 76531.
- Секцыю "Іпуць", б/у. Т. у Маладзечне 52930.
- Секцыі "Заслаўе", "Іпуць" і інш., секцыю-горку, спальню "Щара", мяккі куток (канапу + 2 крэслы), канапу-ложак, ложкі 1,5 і 2-спальныя, шафы 2-дзверныя з антрэсолямі, кухню. Усё у выдатным стане. Т. У Вілейцы 57040.
- Спальню б/у, нядорага. Т. у Маладзечне 62681 (пасля 20.00).

ЖЫВЁЛУ

- Кабана. Т. у Вілейцы 33277.
- Карову 5 гадоў, цельную, в. Асавец, Вілейскі р-н. Т. 61144.
- Карову, 5 гадоў, вельмі добрую, на малако і смятану. Т. у Маладзечне 70730.
- Карову добрую. Т. у Вілейцы 45225, 32918.
- Шчанятаў каўказскай аўчаркі. Т. у Маладзечне 33781.

ІНШАЕ

- SONY PS + 14 дыскаў, б/у 6 месяцаў, 85 у.а. Т. у Маладзечне 52117.
- **ЖАЛЮЗІ** вертыкальныя, гарызантальныя. Установка, абмер бясплатна. Пасв. №600311853 ад 24.11.2001 г. Т. у Вілейцы 59223, (8-029) 6659223.
- Камп'ютэр "Pentium-IV", новы, нядорага. Т. (8-029) 6631570.
- Камп'ютэр "Pentium-II" з маніторам. Т. (8-029) 6579855.
- Камп'ютэр "Pentium I-IV", 16-512 Mb ОЗУ, 2-40 Gb HDD, 8-128 Mb відэа, CD-ROM, SB, кл/м, SVGA, дзёшава, прывязу. Т. (8-029) 6689664.
- **КАЦЁЛ АЦЯПЛЯЛЬНЫ** К-С-ТГ-12,5А (газ, цвёрдае паліва), нядорага. Т. (8-029) 6319537.
- Матрац артапедычны (шырыня – 80 см), новы. Нядорага. Т. у Маладзечне 60805.
- **ПОМНІКІ** з мармуровай крошкі. Якасць, рэальныя цэны. г. Маладзечна, вул. Бухаўшчына, 58 (каля Палаца культуры). Т. у Маладзечне 70656.
- Сега Дрэмкаст, 2 джойстыкі, карта памяці, вібра, дыскі, 100 у.а. Т. у Маладзечне 69148.
- Сістэму спадарожнікавага тэлебачання (Sirius, НТВ+). Установка. Гарантыя. Т. (8-029) 7761023.
- Сістэму спадарожнікавага тэлебачання НТВ+, Sirius (установка, гарантыя). Т. у Вілейцы 58509, (8-029) 7615556.
- Фірма-вытворца СПООО "Аквасан" рэалізуе ў асартыменце оптам і ў розніцу пральны парашок, мыйны сродак для мыцця посуду. Кіраўнікі медыцынскіх установ! СМС для перадстэрылізацыйнай апрацоўкі медыцынскага інструментарыя па ОСТ-42-21-2-85. Кіраўнікі малаказаводаў! Спецыяльнае СМС для мыцця абсталявання, прызначанага для перапрацоўкі і захоўвання малака і малочных прадуктаў. Самыя нізкія цэны ў РБ. Сертыфікат №7106722 Бел ГІС да 08.07.2004 г. Т. у Смаргоні 22774, 33010.
- **ЧЭКІ "ЖЫЛЛЁ"** для прыватызацыі. Правільнае афармленне, нядорага. Т. (8-029) 6650035, (017) 2995567.

Купляем
чэкі «Нерухомасць»
Тэл. у Маладзечне
70749
Ліц. №5200-6-619 выд. МГВК ад 29.08.2002 г. да 29.08.2007 г.

Прадаюцца па нізкіх цэнах:
дошкі для падлогі, вагонка, дошкі абразныя.
Тэл. **(01773) 90215**.

Найди дешевле!!!
Компьютеры, комплектующие, периферия,
бумага, канцтовары.
Т. в Молодечно **68539**, **(8-029) 7611268**.
Т. в Ошмянах 22341.
Т. в Минске 2430153.
Лиц. №32962 от 28.08.2002 до 28.08.2007 г.

ЧУДО-ПЕЧЬ
от фирмы «Фалько-Еккель»
Для обогрева садовых домиков, теплиц, гаражей, бытовок, передвижных торговых точек, складов и др., включая приготовление пищи. *Тепловая мощность 1,8 кВт. Габаритные размеры – 37х40х42 см. Вес – 6 кг. Топливо – дизельное. Расход топлива –120 г на час работы. Топливный бачок – 2,7 л (на 12-15 часов непрерывной работы).* Экологически безопасна, не даёт копоти, запаха и дыма. Продукты горения дожигаются на специальной сетке. Не нуждается в вытяжной трубе.
Т. (01773) 70448, (8-029) 7650448, (8-029) 6574276

- Швейную машыну, авярлок. Дастаўка. Гарантыя. Т. у Маладзечне 64737.
- Швейную машынку "Прывелег"; пыласос, б/у, з Германіі. Т. у Маладзечне 54738.
- Шклопакеты пластыкавыя, нямецкія. Нядорага. Установка. Т. (8-029) 6850232.

КУПЛЮ

- **АНТЫКВАРЫЯТ, ФОТААПАРАТЫ, ГАДЗІННІКІ**, грамафоны, **АБРАЗЫ, МЭБЛЮ**, фарфор і іншыя старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 65542, (8-029) 6564854.
- **МАНЕТЫ, ЗНАКІ**, фарфор, мэблю і інш. старадаўнія рэчы. Т. у Маладзечне 67397, (8-029) 7693157.
- Радыёлямпы, старажытныя рэчы, лямпавы прыёмнік, радыёстанцыю і г.д. Т. (8-029) 6671315.
- **ЧЭКІ "ЖЫЛЛЁ"**, дорага. Т. (8-029) 6360008.
- **ЯГАДЫ ЖУРАВІНЫ**. Т. у Маладзечне 39259, (8-029) 6339259. Ліц. №4145 ад 26.11.2001 г. да 26.11.2006 г.

ЗГУБЛЕНА

- Адзіны білет на імя Аскірка О.Ф. лічыць несапраўдным.
- У Маладзечне страчаны чорны партаманет з дакументамі на імя Каўцэвіча В.Н., просьба вярнуць за ўзнагароду. Т. у Маладзечне 68167.

ПАТРАБУЮЦЦА

- Арганізацыі патрабуюцца кваліфікаваныя рабочыя па нарыхтоўцы лесу. Т. (8-029) 6579433.
- Запрашаем на работу будаўнікоў, вадзіцеляў, токараў, слесараў, станочнікаў і рабочых іншых спецыяльнасцяў. Мінск. Жыллё. Т. (8-029) 6260612.
- Муляры, арматуршчыкі, зваршчыкі, абліцоўшчыкі. Новы аб'ект, высокія расцэнкі. Т. у Мінску (8-017) 2555156 (да 20.00).

ШУКАЮ РАБОТУ

- Вадзіцель з а/м універсал шукае работу, лепш разовую. Т. (8-029) 6595653.

ІНШАЕ

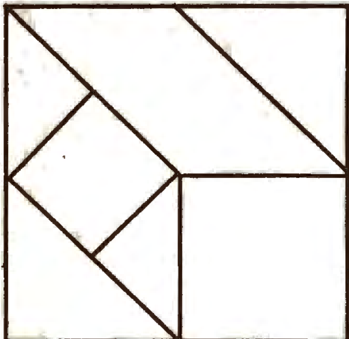
- Вазьму шлюб з чалавекам, які жадае выехаць у **ЗША**. Т. у Маладзечне 51861, (8-029) 7604181.
- Жанчыне, якая валодае нямецкай мовай (30-45 гадоў), дам інфармацыю аб працы ў Германіі. Т. у Маладзечне 99353.
- Перспектыўная прапанова камунікабельным энергічным людзям. Т. (8-029) 6376497.
- Перспектыўная прапанова камунікабельным энергічным людзям. Т. (8-029) 6285673.

■ КОНКУРСЫ

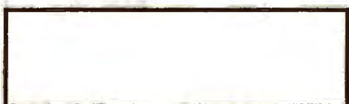
Зарабі білеты ў кіно

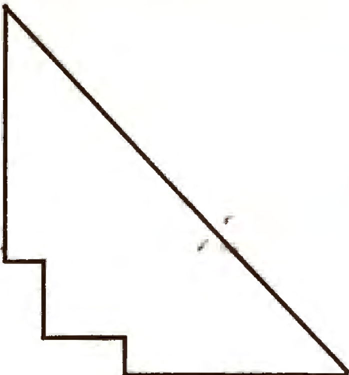
Прывітанне! На гэты раз хачу прапанаваць вам пагуляць у Танграм.

Гэта кітайская галаваломка, магчыма, самая старадаўняя з вядомых: ёй больш за чатыры тысячы гадоў! Значэнне яе назвы страчана, а ўяўляе яна сабой квадрат, пэўным чынам разрэзаны на 7 частак. Сэнс гульні ў тым, каб з 7 частак скласці розныя фігуркі. Такім чынам, квадратны кусок кардону разрэжам так, як паказана на малюнку.

Цяпер я вам прапаную скласці вось такія фігуры.

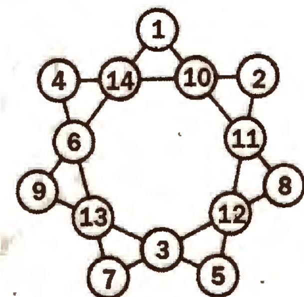

Спадзяюся, што гуляць у Танграм вам спадабаецца. А я чакаю вашых схематычных адказаў, як заўсёды, да аўторка (25 лістапада) уключна. Будзе разыграна 5 білетаў у кіно.

А з мінулым заданнем, якое было не з простых, справіўся Аляксей Шчасны, менавіта ён і атрымлівае білет у кінатэатр. Віншую!

Правільны адказ.

Чытачоў азадачвала Аксана КУЛЕУНІЧ.

■ НАДВОР'Е

Мінск	22.11	23.11	24.11	25.11
ападкі (на працягу сутак)				
тэмпература, °С днём	+7	+7	+10	+9
ноччу	+7	+6	+8	+9
атмасферны ціск, мм	740	742	740	738
хуткасць ветру, м/сек	3	4	5	6

Вільня	22.11	23.11	24.11	25.11
ападкі (на працягу сутак)				
тэмпература, °С днём	+7	+7	+11	+10
ноччу	+7	+7	+9	+10
атмасферны ціск, мм	746	746	743	742
хуткасць ветру, м/сек	2	4	5	7

Чытайце праз тыдзень:

- **Як узнікла, а пасля знікла Купа** Экскурс у гісторыю разам з Міхасём Чарняўскім.
- **Здавайце бутэлькі!** Жыхарам горада больш не трэба займаць свае балконы скарыстанымі пластыкавымі бутэлькамі з-пад газіраваных напояў. Маладзечанская гарадская нарыхтоўчая кантора пачала прымаць ПЭТ-бутэлькі.

Гараскоп 24 – 30 лістапада

Авен (21.03–20.04)

Удача прыходзіць да вас у сферы сацыяльных адносін і прыносіць нядрэнны даход. Канешне, пры ўмове, што вы займаецеся "сваёй справай" і робіце яе з захапленнем. Вам прынясе карысць парада ці паслуга сябра. Прычым гэты сябар – даволі ўплывовая і вядомая асоба. Для таго, каб ваш стан у грамадстве стаў яшчэ больш трывалым, трэба патрацісца на ўласны імідж.

Цялец (21.04–21.05)

У гэты перыяд перад людзьмі ўважлівымі адкрыюцца новыя перспектывы, як мяркуецца, — на працы. Рэалізацыя даўніх ідэй здольная прынесці маральнае і матэрыяльнае задавальненне. Акажуцца пасяховымі камандзіроўкі, нават забаўляльныя паездкі будуць карыснымі. Не варта смецiць словамі і тым больш – даваць невыканальныя абяцанні.

Блізняты (22.05–21.06)

Вам прыйдзецца рашаць пытанні з нерухомасцю, якія даўно турбавалі. Хаця працэс гэты ідзе з некаторымі затрымкамі, рашучае прыкладанне энергіі дасць свае вынікі. Трэба звярнуць увагу на здароўе. Правядзіце "рэвізію" нырак і лімфатычнай сістэмы. Не варта захапляцца доўгімі прагулкамі пешшу. У выхадныя займіцеся ўвасабленнем у жыццё даўняй мары.

Рак (22.06–23.07)

У спрыяльных сітуацыях можа адкрыцца зваротны бок медаля. Магчымы фінансавыя страты, дзіркі ў сямейным бюджэце, сваркі на глебе рэўнасці. Але даецца магчымасць знайсці выхад з гэтых праблем і ўстаяць у няроўнай барацьбе з непазбежнасцю. Падыме тонус гімнастыка і гаючыя ванны. А павышаная працаздольнасць дазволіць вам зрабіць вельмі шмат.

Леў (24.07–23.08)

Верагодна, будзеце асвойваць новыя галіны ведаў, павышаць свой прафесійны ўзровень. Добры час для вывучэння замежнай мовы, атрымання патрэбных даведак. Некаторае абмежаванне ў салодкім, вострым, мучным аздаровіць арганізм, і вы зусім інакш сябе адчуеце. Будзеце тонка разумець знакі лёсу, а значыць, бачыць, ад чаго адмовіцца, каб наблізіць жаданае.

Дзева (24.08–23.09)

Гэты перыяд варта прысвяціць пабудове планаў на будучыню. Неабходна задумацца аб тым, што ў вас наперадзе, і своечасова да гэтых падзей падрыхтавацца. Не дазваляйце блізкім людзям, сваякам і родным перагрузіць вас сваімі праблемамі. Цікавым днём будзе серада – пры некаторым спрыце вы нават з непрыемнасцяў зможаце атрымаць для сябе карысць.

Шалі (24.09–23.10)

У гэтым перыядзе вы можаце атрымаць заманлівую дзелавую прапанову. Магчымы знаёмства з патрэбнымі людзьмі. На рабоце вам будзе забяспечаны поспех, якога вы зусім і не чакалі. Вырашыцца ваша даўняя, сур'ёзная, некалькі хваравітая праблема. Магчыма, з'явіцца шанс знайсці крыніцу дадатковага заробку. У зносінах з блізкімі людзьмі будзьце максімальна тактоўнымі.

Скарпіён (24.10–22.11)

У гэтым перыядзе вам будзе дадзена магчымасць праявіць свае веды і вынаходлівасць: можа, хтосьці звернецца да вас за парадай, а можа, вы самі возьмеце ўдзел у чым-небудзь лёсе. Заплануйце ўсё, што вам неабходна зрабіць у гэты перыяд і недалёкай будучыні, і вы пазбегнеце сур'ёзных промахаў. І наогул, свет і зусім можа аказацца ля вашых ног, толькі пажадайце.

Стралец (23.11–21.12)

Справы могуць уперціся ў "глухую сцяну" ці "ўвязнуць у балоце". Каб захаваць сілы і здароўе, вазьміце "тайм-аўт", не стройце планы, абмяжуйце зносіны. Ёсць небяспека паддацца дрэннаму настрою, уструіць сямейную разборку. Зменшыць страты ў бітве дапаможа ўменне трымаць язык за зубамі. Не саромейцеся запатрабаваць сваё ў адносінах з калегамі і начальствам.

Казярог (22.12–20.01)

Перыяд вельмі важны для прафесійнага росту, вучобы, вырашэння розных дзелавых пытанняў. Разнастайныя стасункі дазволяць вам даведацца шмат новага, цікавага, нечым захапіцца. Вашы веды і вопыт будуць запатрабаваныя, таму нядзіўна, што вы ўсім раптам спатрэбіцеся. Магчыма сустрэча са старымі знаёмымі.

Вадалей (21.01–19.02)

Вам спатрэбіцца ўменне расслабляцца і не звяртаць увагі на раздражняльнікі, асабліва дробныя. Магчымыя нечаканасці, падрыхтуйце сваю інтуіцыю да неабходнасці адэкватна рэагаваць на тое, што адбываецца, бо больш папрасіць парады не будзе ў каго. Лепш абыходзіць нядобразычліўцаў, не балбатаць лішняга і не рабіць нічога, што магло б вас скампраментаваць.

Рыбы (20.02–20.03)

Вам траба сачыць за тым, што і каму вы гаворыце. Не выключана, што ў супрацьлеглым выпадку вы можаце аказацца ахвярай падману. Кантралюйце свой эмацыянальны стан, каб не трапіць у вельмі далікатнае становішча. Будуць нечаканыя сустрэчы і важныя, калі не сказаць лёсавызначальныя, знаёмствы. Калі вам важны поспех – пастарайцеся не адцягваць увагу на іншае.

«Рэгіянальная газета» запрашае на работу **карэспандэнта**

Патрабаванні:
- умене бачыць факт,
- камунікабельнасць,
- валоданне камп'ютэрам,
- жаданне пісаць, ездзіць у камандзіроўкі, знаёміцца з новымі людзьмі.

Рэзюмэ дасылайце на паштовы адрас рэдакцыі, па факсе або на эл. адрас bajfmol@user.unibel.by. **Заяўкі** прымаюцца да 27 лістапада.

Субяседаванні, пры іх мэтазгоднасці, будуць праводзіцца да 30 лістапада.

Рэгіянальная газета

Галоўны рэдактар Аляксандр МАНЦЭВІЧ.

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Ніна МАНЦЭВІЧ.
Пасведчанне № 227 ад 19.08.2003 г. Выдавец ТАА «Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета».

Інфармацыйна-рэкламнае штотыднёвае выданне для рэгіёну і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. Аб'ём 5 друкарскіх аркушаў фармату А2. Тыраж 10250 экз. Індэкс 63212 (індывідуальная падпіска), 63369 (ведамасная падпіска). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі. У розніцу – цана свабодная. № 47 (448) 21.11.2003. РУП «Друкарня «Перамога», Міністэрства інфармацыі РБ. 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. № 3558. Падпісана ў друк у 13.00 20.11.2003

Наш адрас: **222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а.** Тэлефоны/факс: (01773) **6-96-67**, **5-38-41** (рэклама), **5-07-99**
E-mail: regionnews@promedia.by, http://regionnews.promedia.by

Прыём дробных аб'яў

Маладзечна Вялікі Гасцінец, 68а. Тэл. **69667, 53841**.
Вілейка вул. Вадап'янава, 23, капіравальны цэнтр «Парус». Тэл. **55284**.
Вілейка вул. 17 Верасня, 30, пошта. Тэл. **55233**, **55539**.
Смаргонь вул. Танкістаў, 8, рэдакцыя «Новой газеты Сморгони». Тэл. **33077**.
Смаргонь вул. Танкістаў, 1, аддзяленне сувязі №2 Смаргоні. Тэл. **22211**.
Чысць вул. Зялёная, 4, магазін «Канцкласік». Тэл. **99172**.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: **Астравец** – 01591, **Ашмяны** – 01593, **Валожын** – 01772, **Вілейка** – 01771, **Маладзечна** – 01773, **Мінск** – 017, **Мядзел** – 01797, **Смаргонь** – 01592.

Разліковы рахунак №3012164030006 у філіяле ААТ Белзнешэканамбанк» у Маладзечне, код 211, атрымальнік ТАА Рэдакцыя газеты «Рэгіянальная газета», УНН 600288444